

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อและนามสกุล นางสาววันวิสา ค้วงซ้อย

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง

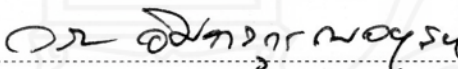
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

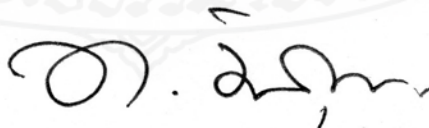
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ศึกษา นางสาววันวิสา ด้วงนุ้ย รหัสนักศึกษา 2582100794

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ประถมศึกษา

Independent study title: The Effects of Learning Management Using a Learning Activities Package in the Topic of Geography of Southern Thailand on Learning Achievement of Prathom Suksa V Students at Ban Nakai School in Surat Thani Province

Author: Miss Wanwisa Duangchuy; **ID:** 2582100794;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Darunee Jumpathong, Assistant Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The purpose of this research was to compare learning achievements in the topic of Geography of Southern Thailand of Prathom Suksa V students at Ban Nakai School in Surat Thani province before and after learning from a learning activities package in the topic of Geography of Southern Thailand.

The research sample consisted of 17 Prathom Suksa V students of Ban Nakai School, Ko Samui district, Surat Thani province during the second semester of the academic year 2018, obtained by cluster random sampling. The research instruments were a learning activities package in the topic of Geography of Southern Thailand, six learning management plans for the instruction using the learning activities package, and a learning achievement test in the topic of Geography of Southern Thailand. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that the post-learning achievement in the topic of Geography of Southern Thailand of Prathom Suksa V students at Ban Kai School, who learned from the learning activities package in the topic of Geography of Southern Thailand, was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Learning activities package, Learning achievement; Geography of Southern Thailand; Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งจากบุคคลดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณนักเรียน โรงเรียนบ้านหน้าค่าย ที่กรุณาเป็นกลุ่มตัวอย่างให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะ ทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ขึ้นมา และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรณี จำปาทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรการสอนสังคมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ให้โอกาสและสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาต่อไป

วันวิสา ค้งนุ้ย

ตุลาคม 2562

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางสาววันวิสา ตังขุ้ย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Effects of Learning Management Using a Learning Activities Package in the
Topic of Geography of Southern Thailand on Learning Achievement of Prathom
Suksa V Students at Ban Nakai School in Surat Thani Province**

Miss Wanwisa Duangchuy

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	5
หลักสูตรสถานศึกษา	10
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	24
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	32
ภูมิศาสตร์ภาคใต้	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปการวิจัย	57
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	66
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
ข แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้	69
ค การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้	83
ง ตารางวิเคราะห์โครงสร้างข้อสอบ	88
จ ตารางแสดงผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน	91
ฉ แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 12 เรื่องภูมิศาสตร์น้ำ รู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้	93
ช แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	117
ซ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	134
ประวัติผู้ศึกษา	199

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	เกณฑ์การกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 46
ตารางที่ 3.2	เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็น 46
ตารางที่ 3.3	แสดงวิเคราะห์ข้อสอบ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ จำนวน 40 ข้อ 48
ตารางที่ 4.1	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้ชุด กิจกรรมการเรียนรู้ 56

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมของตนเองมีความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างยิ่งเพราะการเรียนรู้สิ่งรอบข้าง ท้องถิ่น และสังคมของตนเอง เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ก่อนจะเรียนรู้ผู้สังคมนอกและภาพรวมของประเทศต่อไป ซึ่งทราบได้ที่ผู้เรียนไม่รู้จักตัวตน สังคมและท้องถิ่นของตัวเอง ก็ไม่สามารถเข้าใจและเข้าถึงสังคมนอกได้ (โรงเรียนบ้านหน้าค่าย 2560, น.21) ฉะนั้นในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละบทเรียน บุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทในการสร้างบรรยากาศเหล่านั้นคือครูผู้สอนในรายวิชานั้น ๆ ที่จะต้องออกแบบหลักสูตร วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีคุณภาพให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตร่วมกับท้องถิ่นและสังคมของผู้เรียนเอง ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการ สอดคล้องกับความถนัด และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งเหมาะสมกับช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งปัญหาการเรียนที่ผ่านมา แบบท่องจำและบรรยายรวมทั้งไม่ให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำ ดังเช่น การประเมินสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา โรงเรียนบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ และกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลสู่ขั้นตอนการปฏิบัติจริงอย่างสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ (โรงเรียนบ้านหน้าค่าย 2560, น.31) คือนักเรียนต้องได้คะแนนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ร้อยละ 60 หมายถึงในคะแนนเต็ม 100 คะแนน ต่อภาคเรียน นักเรียนต้องได้คะแนน 60 คะแนน ซึ่งพบว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนในห้องเรียน และเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนมีสภาพเก่า ไม่เป็นปัจจุบันทำให้ไม่เป็นที่สนใจของผู้เรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูไทยในอดีตมุ่งเน้นพัฒนาด้านเนื้อหาและกระบวนการอ่าน การจดจำเนื้อหาสาระของผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้มุ่งเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เพื่อนำมาปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่มีความสนใจในกระบวนการเรียนรู้ (ปริศนา พงษ์ทัตศิริกุล 2555, น.64)

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดพัฒนาเครื่องมือในการจัดกระบวนการ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาขีดความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหน้าค่าย ได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยประยุกต์ใช้เครื่องมือ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและใกล้ตัวเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และท้องถิ่นของตนเองในสภาพจริงมาทำการจัดกระทำ ข้อมูลโดยใช้ทักษะต่างๆ ในการสังเกต เปรียบเทียบ จัดเรียงลำดับ ประเภท รวมถึงฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดขั้นสูง คือฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสร้างมโนทัศน์ สร้างแบบแผน เป็นต้น ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ฉบับปรับปรุง 2561

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นความคิดที่เชื่อมโยงในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้ได้ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายขึ้น (สิริมา วัชรกร 2556, น.103) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเนื้อหาสาระภูมิศาสตร์ภาคใต้ ซึ่งมีทั้งภูเขา แม่น้ำ สภาพแวดล้อม สภาพอากาศ ประเพณีและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการประกอบอาชีพและการสร้างที่อยู่อาศัย ในภูมิภาคของตนเองซึ่งแตกต่างกันออกไป ผู้เรียนบางคนไม่สามารถเห็นภาพได้ ดังนั้นจึงต้องใช้การประมวลความรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้เป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ วิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญมากคือการจัดกระบวนการคิดในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะฝึกให้ผู้เรียนได้จัดเรียงข้อมูลอย่างมีเหตุผล สามารถรวบรวมข้อมูลหรือแยกแยะข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ทั้งจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ หรือรวบรวมจากข้อมูลที่กระจัดกระจายมาเป็นความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะรูปธรรมด้วยการฝึกทำแบบฝึกหัด ในลักษณะต่างๆ เช่น แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะ ฝึกการใช้เครื่องมือ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนซึ่งทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านั้นด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน

บ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นครูที่ดี ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอันส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นและสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนโรงเรียนบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ประเภทคือ

4.2.1 ตัวแปรอิสระ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.2 ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.3 เนื้อหาการวิจัย

ผู้วิจัยยึดเนื้อหาของแผนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ประกอบด้วยเนื้อหาเรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย และเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 10 ชั่วโมง โดยทำการสอนเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์

5.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปสำหรับนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยแบ่งออกเป็น 2 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย และเล่มที่ 2 เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนผลทดสอบของนักเรียนที่ผ่านการทดสอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจในเนื้อหา การนำไปใช้ และการวิเคราะห์หลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาประสิทธิภาพแล้ว

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ครูได้แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเนื้อหาในสาระต่างๆได้

6.2 นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

6.3 โรงเรียนได้แนวทางในการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรสถานศึกษา
3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. ภูมิศาสตร์ภาคใต้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพ
8. ภาษาต่างประเทศ

โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามกาลเวลา และเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น

มีความอดทน อดกลั้น ขอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.57)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.57) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 11 มาตรฐาน จัดแบ่งเป็น 5 สาระย่อย ได้แก่

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยมีความรัก
ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของ สรรพสิ่ง
ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา
วิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิศาสตร์สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่
ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ
สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และ
ประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม โดย
เน้นความเป็นประเทศไทยรวมถึงการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ เรื่องท้องถิ่น จังหวัด ภาค และ
ประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่น
ตนเองมากยิ่งขึ้นและเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศ
เพื่อนบ้านได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่
พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ
ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ
ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบันได้

ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายพัฒนา
ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนด
เป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน คือให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามใน
สังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ
คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ กล่าวคือ ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ
สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ
ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเองและในการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่ง การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2553, น.36) เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้มีกระบวนการที่หลากหลาย เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำ กระบวนการวิจัย และกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ 2560, น.29) ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในรูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นการ

ตอบสนองแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร บทบาทของผู้สอนคือศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน และวิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง(สมหมาย ปะบุตร 2558, น.42) ส่วนบทบาทของผู้เรียน กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนบ้านหน้าค่ายจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยมีการเชื่อมโยงกับเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง การแก้ปัญหา และการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การปรับคนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหน้าค่าย อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี

2.1 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

รุ่งนภา นุตราวงศ์ (2553, น.56) ได้อธิบายว่าหลักสูตรสถานศึกษา (School curriculum) เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทาง หรือข้อกำหนดเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่ต้องการ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า “หลักสูตรสถานศึกษา” เป็นแผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งจัดทำโดยบุคคลหรือคณะบุคคลในระดับสถานศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียนชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข

วรวัฒน์ หนูเนียม (2553, น.86) ได้อธิบายว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

อรนันท์ นิ่มนุช (2550, น.126) ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้หมายถึง เนื้อหากิจกรรมประสบการณ์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องออกแบบจัดทำบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของชุมชน ตลอดจนความต้องการของสถานศึกษาเอง ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องครอบคลุมสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เหมาะสมกับบริบท ความต้องการของถิ่น และของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาที่ดัดนั้นนอกจากจะพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และทักษะต่าง ๆ แล้วควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรมสังคม และวัฒนธรรมด้วย เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจในความรับผิดชอบ เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ของสังคม สภาพสังคม ความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน

สรุปได้ว่าความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางหรือข้อกำหนดและประสบการณ์ต่างๆ การบูรณาการ การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้มีความสามารถ และนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มากำหนดเป็นสาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยการจัด

กระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย

2.2 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาถือว่ามีผลสำคัญต่อสถานศึกษา เป็นแผนที่ทำงานแก่บุคลากรในโรงเรียนเป็นเครื่องมือที่ทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น.31) ได้กล่าวถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการคือ

1. สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยี สื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาช่วยส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้ อยากเห็น สร้างความมั่นใจและให้กำลังใจในการเรียนรู้และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. ช่วยส่งเสริมการพัฒนาในด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อวัตถุ สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักและคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และอิสระ เข้าใจความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวมสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความสามารถ มีความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก

รุ่งนภา นุตราวงศ์ (2553, น.98) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. เป็นข้อกำหนดที่ทุกคนในสถานศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และพัฒนาให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น

2. เป็นเอกสารที่บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานต่าง ๆ มิได้ใช้ประโยชน์ ในกรณีที่ต้องการศึกษา ตรวจสอบ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. เป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อประเมินให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริงของสถานศึกษา

จากความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาที่เปรียบเสมือนเป็นแผนที่ทำงานและเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านหน้าค่ายจึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีชื่อหลักสูตรว่า หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหน้าค่าย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง, 2562) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และให้สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง 2560 เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นมีกระบวนการคิด จริยธรรม และมีอิสระในการตัดสินใจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อระดับสูงและการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามศักยภาพของผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม และคำอธิบายรายวิชา ให้เหมาะสมตามการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

2.3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านหน้าค่าย ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

2.3.1 กรอบแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านหน้าค่าย ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.42) ซึ่งเป็นความต้องการร่วมกันของชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีข้อควรคำนึงดังต่อไปนี้ (รุ่งนภา นุตราวงศ์ 2553, น.39)

- 1) ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงและครอบคลุมหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งกำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางฉบับปัจจุบันที่ใช้อยู่คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบทิศทางสำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั่วประเทศ โดยโรงเรียนบ้านหน้าค่าย ได้ยึดเป้าหมายสำคัญคือ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่ม เพราะเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลังจบการศึกษาในแต่ละระดับ

2) ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กระจายอำนาจทางการศึกษา ให้โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรของตนเอง โดยโรงเรียนสามารถออกแบบหลักสูตรของตนเองได้อย่างอิสระ ตามกรอบนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งอาจจะมีความแตกต่างกันทั้งด้าน ผู้เรียน สภาพแวดล้อม ปัจจัย ทรัพยากร และความพร้อมต่างๆ ดังนั้น ในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนบ้านหน้าค่าย จึงมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสถานศึกษาประกอบการพิจารณาออกแบบ และกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ด้วย

3) ให้สนองความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้น จะต้องยืดหยุ่น สนองความต้องการ และความสนใจผู้เรียนที่แตกต่างๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกอย่างหลากหลาย อีกทั้งการออกแบบหลักสูตรต้องคำนึงถึงความถนัด และความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางว่า “มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.27)

2.3.2 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านหน้าค่าย มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และมีลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่อง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน และทุกฝ่ายจะต้องให้ความสำคัญและร่วมมืออย่างจริงจังในการดำเนินการจัดทำหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

2.4 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหน้าค่ายตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) มีโครงสร้างเวลาเรียนดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ / กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	120	80	80
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม - ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมและการดำเนิน ชีวิตในสังคม - หน้าที่พลเมืองและวัฒนธรรม - เศรษฐศาสตร์ - ภูมิศาสตร์	80	80	80	80	80	80
ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40
สุขศึกษาและพลศึกษา	40	40	40	80	80	80
ศิลปะ	40	40	40	80	80	80
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ	120	120	120	80	80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840
รายวิชาเพิ่มเติม	80	80	80	40	40	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
- กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40
- กิจกรรมนักเรียน	80	80	80	80	80	80
- ลูกเสือ เนตรนารี	40	40	40	40	40	40
- ชุมนุม	30	30	30	30	30	30
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10
รวมเวลา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120
กิจกรรมเพิ่มเวลารู้	บูรณา การ	บูรณา การ	บูรณา การ	บูรณา การ	บูรณา การ	บูรณา การ
รวมเวลาเรียน	1,040 ชั่วโมง / ปี			1,000 ชั่วโมง / ปี		

(หนังสือที่ ศษ 04010/ว 799 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2557 และหนังสือที่ศษ 04010/ว 1239 ลงวันที่ 1 กันยายน 2557, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2560 เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

ในงานวิจัยนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาสาระภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยยึดหลักสาระการเรียนรู้แกนกลางปี พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปี 2561 ซึ่งมีตัวชี้วัดที่ศึกษาดังนี้

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1.รู้ตำแหน่ง (พิกัด ภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของ ภูมิภาคของตนเอง	แผนที่ประเทศไทยและลูกโลก บอกระบบพิกัดทางภูมิศาสตร์	ระบุตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด ระยะ ทิศทาง ภูมิภาคของตนเอง
2.ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	การศึกษาลักษณะภูมิลักษณะ สามารถศึกษาได้จากแผนที่	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่ โครงร่าง
3.อธิบายความสัมพันธ์ของ ลักษณะทางกายภาพ กับ ลักษณะทางสังคมใน ภูมิภาคของตนเอง	สภาพทางภูมิศาสตร์มีความสัมพันธ์กับทรัพยากร อาชีพ การดำรงชีวิตและการกระจาย ของประชากรในภูมิภาคของตนเอง	อธิบายความสัมพันธ์ของ ลักษณะทางกายภาพ กับ ลักษณะทางสังคมในภูมิภาค ของตนเอง

โดยรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านหน้าค่ายได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมีรายละเอียด คำอธิบายและโครงสร้างดังต่อไปนี้

คำอธิบายรายวิชา

ส 15101 สังคมศึกษา

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 80 ชั่วโมง

ศึกษา เรียนรู้ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มรดกทาง วัฒนธรรมที่ได้รับจากศาสนา การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย พุทธประวัติ พุทธกิจสำคัญ ประวัตินิพพาน การปฏิบัติตนตามอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจาก ประวัตินิพพาน ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง องค์ประกอบและความสำคัญของ

พระไตรปิฎก การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตนตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ความหมายของสติสัมปชัญญะ วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง ศาสนพิธีในท้องถิ่น การปฏิบัติตนในศาสนพิธีในท้องถิ่น พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรม ในวันสำคัญทางศาสนา มารยาทของความเป็น ศาสนิกชนที่ดี

ศึกษา เรียนรู้ สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่พลเมืองที่ดี สิทธิเด็กและแนวทางปกป้องคุ้มครองวัฒนธรรมไทย และคุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน การสืบทอดประเพณีในท้องถิ่น โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณะประโยชน์ในชุมชน

ศึกษา เรียนรู้ ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์ ประเภทของสหกรณ์ การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน บทบาทหน้าที่ของธนาคาร ผลดีผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งนอกระบบและในระบบ

ศึกษา เรียนรู้ ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด ระยะทิศทางของภูมิภาค ลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตน ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาค ประเพณีท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นของประชากรและอาชีพในท้องถิ่น การอุตสาหกรรม อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตการสร้างสรรคัวัฒนธรรมในภูมิภาคและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ผลจากการรักษาและทำลายสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น แนวทางการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และเทคโนโลยีในการสืบเสาะหาความรู้ สืบค้นข้อมูล รวบรวมข้อมูล สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ วิเคราะห์ บันทึก อธิบาย อภิปราย สรุป นำเสนอ ยกตัวอย่าง เข้าร่วมกิจกรรม แสดงความเคารพ และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต แบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ดี คุณค่าของวัฒนธรรมไทย การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและท้องถิ่น มีคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

สาระท้องถิ่น

วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนพิธีในท้องถิ่น ลักษณะของภูมิประเทศ ภูมิอากาศ
ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นชุมชนบ้านหน้าค่าย

รหัสตัวชี้วัด

ส 1.1 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3 ป 5/4 ป 5/5 ป 5/6 ป 5/7

ส 1.2 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3

ส 2.1 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3 ป 5/4

ส 2.2 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3

ส 3.1 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3

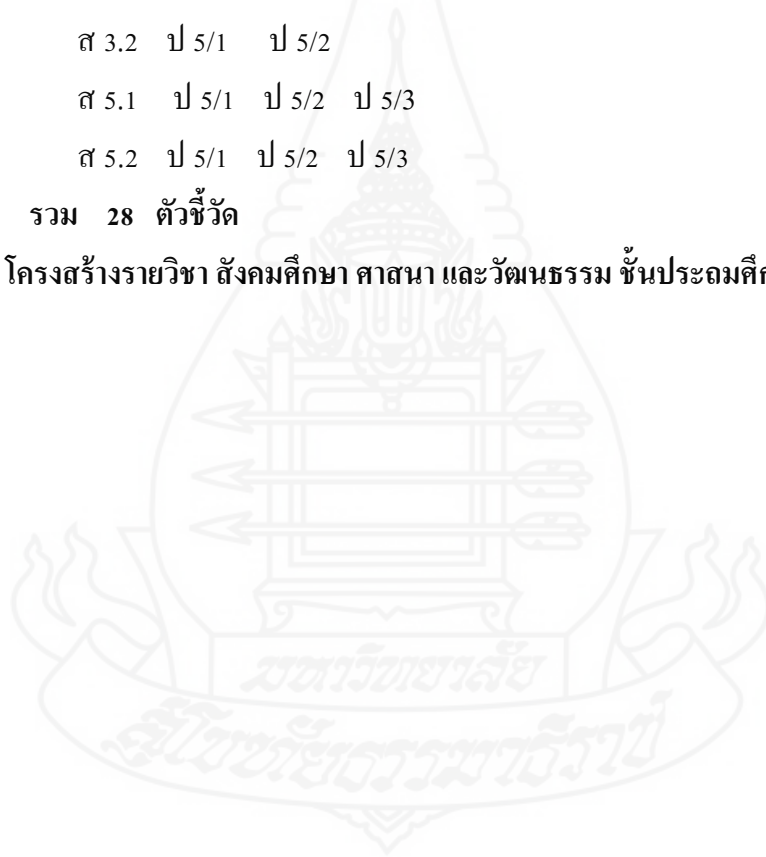
ส 3.2 ป 5/1 ป 5/2

ส 5.1 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3

ส 5.2 ป 5/1 ป 5/2 ป 5/3

รวม 28 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1	ประวัติและ ความสำคัญของ ศาสนา	ส 1.1 ป.5/1 ป.5/2	การศึกษาพุทธประวัติหรือประวัติของ ศาสดาอื่น ย่อมทำให้ได้คุณธรรมอัน เป็นแบบอย่าง เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติ	3
2	หลักธรรมของ ศาสนา	ส 1.1 ป.5/5 ป.5/7	การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา หลักธรรมโอวาท 3 ใน พระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของ ศาสนาที่ตน นับถือ ย่อมทำให้สามารถ พัฒนาตนและสิ่งแวดล้อมไปในทางที่ ถูกต้อง	7
3	เรียนรู้สิ่งที่ดี	ส 1.1 ป.5/3 ป.5/4	การศึกษาพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของ ศาสนาต่างๆ ประวัติสาวก ชาดก เรื่อง เล่า และศาสนิกชน-ตัวอย่าง ย่อมทำให้ ได้ข้อคิดจากคุณธรรมอันเป็น แบบอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินชีวิต	4
4	ศาสนิกชนที่ดี	ส 1.1 ป.5/6 ส 1.2 ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3	ศาสนิกชนที่ดีพึงจัดกิจกรรมตาม ศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มี ประโยชน์ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา อย่างเหมาะสม มีมรรยาท สวดมนต์ แผ่ เมตตา และมีสติ	6

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
5	พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย	ส 2.1 ป.5/1	การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม นั้น ทุกคนจะต้องปฏิบัติตนตามสภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของ ตนเอง	5
6	สิทธิเด็ก	ส 2.1 ป.5/2	เด็กทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับ การปกป้อง สิทธิที่จะ ได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ดังนั้นทุกฝ่ายจึงต้องมีส่วนร่วมในการ ปกป้องคุ้มครองเด็กจากการละเมิด สิทธิ	5
7	วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ส 2.1 ป.5/3 ป.5/4	วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นมี ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตใน สังคมไทย ดังนั้นทุกคนจึงควรมีส่วน ร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ใน ชุมชน	8
8	การปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ส 2.2 ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3	การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการ กระจายอำนาจการปกครองส่วนกลาง ไปสู่ท้องถิ่น โดยมีการกำหนด โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ บทบาท หน้าที่ วิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของ ผู้บริหารท้องถิ่นอย่างชัดเจน	3

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
9	ปัจจัยการผลิต สินค้า และการบริการ	ส 3.1 ป.5/1	ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุน และ ผู้ประกอบการ และยังมีปัจจัยอื่นที่เป็น ตัวกำหนดปริมาณสินค้าและบริการ ซึ่ง ส่งผลให้การผลิตสินค้าและบริการ	6
10	เศรษฐกิจพอเพียง และสหกรณ์	ส 3.1 ป.5/2 ป.5/3	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการ สำคัญให้ประชาชนดำเนินชีวิตอยู่บนความ พอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน ที่ดีในตัว เป็นแนวทางสำคัญในการทำ กิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และ ชุมชน สอดคล้องกับหลักการสำคัญของ สหกรณ์ จึงควรนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	8
11	ธนาคารและการ กู้ยืมเงิน	ส 3.2 ป.5/1 ป.5/2	ธนาคาร เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รับฝากเงิน และให้กู้ยืมเงิน ซึ่งการกู้ยืมเงินมีทั้งผลดี และผลเสีย	6
12	ภูมิศาสตร์น้ำ	ส 5.1 ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3	การรู้ตำแหน่ง ระยะ ทิศทางของภูมิภาค ลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของแผนที่ประเทศไทย ย่อมทำให้เข้าใจถึง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับ ลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	10
13	มนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม	ส 5.2 ป.5/1 ป.5/2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน	9

		ป.5/3	ของประชากรในแต่ละภูมิภาค ซึ่งก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม	
--	--	-------	--	--

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ซึ่งอยู่ในหน่วยที่ 12 โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และตัวชี้วัด ป.5/1 รู้ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของ ภูมิภาคตนเอง ป.5/2 ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่ และ ป.5/3 อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง ซึ่งจะประกอบด้วย 6 แผนการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง ตามตารางดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชื่อเรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	จำนวนชั่วโมง
1	แผนที่ประเทศไทย และการอ่านแผนที่	ส 5.1 ป.5/1	แผนที่ประเทศไทย แสดงอาณาเขต จังหวัดและภูมิภาคของไทย เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถใช้ศึกษาข้อมูลทำให้รู้ตำแหน่ง ระยะ และทิศทางภูมิภาคของตนเอง	1
2	รูปร่าง แนวพรมแดน และอาณาเขตติดต่อของประเทศไทย	ส 5.1 ป.5/1	แผนที่ประเทศไทย แสดงอาณาเขต จังหวัดและภูมิภาคของไทย เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถใช้ศึกษาข้อมูลทำให้รู้รูปร่าง แนวพรมแดนและอาณาเขตติดต่อของประเทศไทย	2
3	สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย	ส 5.1 ป.5/2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยมีอิทธิพลต่อธรรมชาติ มีผลต่อวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ในภูมิภาคของตนเอง มนุษย์ต้องรู้จักปรับตัวหรือใช้วิถีชีวิต	1

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	ชื่อเรื่อง	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	จำนวน ชั่วโมง
			ให้สอดคล้องกับลักษณะทาง ธรรมชาติในภูมิภาคของตนเอง	
4	ภูมิศาสตร์ภาคใต้	ส 5.1 ป.5/2	ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญใน ภาคใต้นั้น สามารถหาข้อมูลได้จาก แผนที่ แสดงลักษณะทางกายภาพและ อาณาเขตของจังหวัดในภาคใต้	2
5	ที่ตั้ง ขอบเขต และ ลักษณะภูมิประเทศ ภาคใต้	ส 5.1 ป.5/2	ลักษณะภูมิประเทศภาคใต้สามารถหา ข้อมูลได้จากแผนที่และภาพถ่ายทาง อากาศและดาวเทียม	2
6	แม่น้ำ ลักษณะ ภูมิอากาศ และ ทรัพยากรธรรมชาติ ภาคใต้	ส 5.1 ป.5/3	ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญใน ภาคใต้นั้นจะแสดงลักษณะทาง กายภาพในภาคใต้	2
รวม				10

2.5 ขอบเขตเนื้อหาสาระภูมิศาสตร์ภาคใต้

2.5.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์
ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/1 รู้ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ
ทิศทางของภูมิภาคตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ ระบุตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด)
ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเองได้

สาระสำคัญ แผนที่ประเทศไทย แสดงอาณาเขตจังหวัดและภูมิภาคของไทย
เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถใช้ศึกษาข้อมูลทำให้รู้ตำแหน่ง ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของ
ตนเอง

สาระการเรียนรู้ ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทาง
ของภูมิภาคของตนเอง

2.5.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของ
สรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ใน
การค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/2 ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองใน
แผนที่

ส 5.1 ป.5/3 อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทาง
สังคมในภูมิภาค ของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้

สาระสำคัญ ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญในภาคใต้นั้น สามารถหาข้อมูล
ได้จากแผนที่ แสดงลักษณะทางกายภาพและอาณาเขตของจังหวัดในภาคใต้

สาระการเรียนรู้ ภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่า
ไม้

จากตารางแผนการจัดการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 มีจำนวน 6 แผน
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกเนื้อหาที่นำมาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการ
เรียน

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดระบบการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนตาม
ความสามารถของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจจะสร้างมาในลักษณะ
ของเครื่องมือ ที่เรียกว่าเครื่องช่วยสอนหรือในลักษณะตำราหนังสือหรือแบบเรียน ที่เรียกว่า ชุด
กิจกรรมการเรียนรู้ หรืออาจจะสร้างในลักษณะอื่นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการใช้งาน
ตามลำดับจากง่ายไปหายาก โดยจะประกอบไปด้วย เนื้อหา แบบฝึกหัด คำสั่ง คำเฉลย และการให้
กำลังใจนักเรียน มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. เนื้อหาของบทเรียน ถูกจัดแบ่งออกเป็นกรอบ

2. ในแต่ละลำดับชั้นของบทเรียนจะมีคำถามอยู่หนึ่งคำถาม หรือมากกว่านั้นและจะกระทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในทันทีทันใด แม้ว่าจะตอบคำถามถูกหรือผิดก็ตาม

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนก้าวหน้าไปตามความสามารถของตนไม่ว่าจะเรียนแบบรายบุคคลหรือเรียนเป็นกลุ่ม

ชุดกิจกรรมการเรียน หรือบทเรียน โปรแกรมนี้มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป มีผู้ให้นิยามเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียน ไว้หลายท่าน ดังนี้

ชม ภูมิภาค (2551, น.11-12) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียน ไว้ว่า หมายถึง การเรียนการสอนที่แบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยๆ และต่อเนื่องกันไปตามลำดับเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน เนื้อหาที่เรียนจะแบ่งเป็นตอนย่อยๆ แต่ละตอนเรียกว่า กรอบ ซึ่งนักเรียนจะต้องอ่านและทำการตอบสนองแต่ละกรอบเป็นลำดับต่อเนื่องกันไปหลายกรอบจนบรรลุเป้าหมายที่วางเอาไว้ เมื่อนักเรียนตอบสนองแต่ละกรอบนักเรียนก็จะรู้ผลว่าตอบถูกหรือตอบผิด

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553, น.13) กล่าวถึงชุดกิจกรรมการเรียน ว่าเป็นการสอนแบบโปรแกรมที่มีการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการลงมือประกอบกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง รู้ข้อดีขมขื่นที่มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จได้ใคร่ครวญที่ละน้อยตามลำดับชั้นตามความสามารถ ความสนใจและความสะดวกของแต่ละคน

บันลือ พุกกะวัน (2552, น.120) กล่าวถึงชุดกิจกรรมการเรียนว่า เป็นบทเรียนที่จัดทำสำเร็จวางไว้เป็นขั้นๆ สำหรับนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดไว้ในแต่ละตอน จัดเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถ การจัดทำจะต้องสร้างด้วยความละเอียดรอบคอบโดยอาศัยพื้นฐานการค้นคว้าวิจัยในด้านสรีระวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา และสภาพแวดล้อมของกลุ่มเด็กที่จะเรียน บทเรียนต้องจัดทำตามลำดับขั้น ส่วนที่เรียนก่อนจะเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นต่อไป

เป็รื่อง กุมุท (2557, น.2) กล่าวว่าชุดกิจกรรมการเรียน หมายถึง ลำดับประสบการณ์ที่จัดวางไว้สำหรับนักเรียนไปสู่ขีดความสามารถ โดยอาศัยหลักความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนองซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพ

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2558, น.223-224) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียน หมายถึง บทเรียนที่กำหนดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเรียนเป็นลำดับที่ละน้อยๆ โดยการตอบปัญหา และการตรวจคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตน

พวงเพ็ญ สิงโตทอง (2558, น.10) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนว่า เป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูปไว้เป็นชุดเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนศึกษาด้วย

ตนเองได้อย่างสะดวก ตามขั้นตอนที่กำหนดเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถส่วนบุคคล ผู้เรียนมีอิสระและพึงพาผู้สอนน้อยที่สุด ภายในชุดประกอบด้วยแบบฝึกหัดต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนตลอดเวลา ทำให้เกิดทักษะกระบวนการ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดสื่อไว้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจตลอดเวลา เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนชุดกิจกรรมที่จัดทำขึ้น

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2558, น.276) กล่าวถึงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า เป็นเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตัวเอง จัดประสบการณ์ให้นักเรียนตามลำดับขั้นตอนหรือเป็นกรอบๆ ตามลำดับ เรียนได้ด้วยตนเองสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้ตามลำดับขั้นตอนได้ด้วยในตนเอง ในเนื้อหาแต่ละกรอบจะมีคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหานั้นและมีคำตอบเฉลยไว้ให้ ถ้านักเรียนตอบผิดจะอ่านเนื้อหาในกรอบนั้นใหม่แล้วตอบคำถามอีกครั้ง เมื่อตอบถูกก็จะเรียนในกรอบต่อไป

สรุปได้ว่า ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนเรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และเนื้อหาจะถูกแบ่งเป็นหน่วยย่อยๆ โดยมีการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ใช้สื่อหลากหลายมีลักษณะเป็นสื่อผสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนจะสามารถทราบผลการตอบคำถามของตนเองทันที และมีคำตอบที่ถูกต้องสำหรับผลการตอบคำถามที่ผิดด้วยเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาสามารถจะย้อนกลับมาดูใหม่ได้อีก โดยไม่จำกัดในเรื่องของเวลาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถและความต้องการของตนเอง ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น เกิดพัฒนาการในการเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

3.2 ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การจัดแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยย่อยๆ จัดลำดับเป็นเหตุเป็นผล เริ่มจากง่ายไปหายาก นักเรียนจะได้เรียนไปที่ละขั้นตอน และจะได้รับบทเรียนไปที่ละน้อยและหลังจากศึกษาแต่ละขั้นย่อยแล้วก็มีการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองอาจจะเป็นการตอบคำถามหรือแก้ปัญหาโจทย์แต่ละขั้นย่อยๆ เรียกว่า กรอบ (Frame) เมื่อตอบคำถามแล้วก็จะมีคำตอบที่ถูกต้องให้ตรวจสอบว่าที่ทำไปนั้นถูกต้องหรือไม่ บทเรียนสำเร็จรูปนี้แต่ละกรอบจะมีส่วนประกอบที่สำคัญๆ ซึ่ง อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2558, น.86-87) ได้อธิบายส่วนประกอบแต่ละกรอบว่ามี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เรียกว่า ส่วนที่เป็นเหมือนสิ่งเร้า ได้แก่เนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่านหรือศึกษา

ส่วนที่ 2 เรียกว่า ส่วนที่เป็นการตอบสนอง เป็นส่วนที่เป็นคำถามหรือโจทย์ เพื่อให้ นักเรียนตอบคำถามหรือโจทย์นั้น

ส่วนที่ 3 เรียกว่า ส่วนที่ให้นักเรียนได้ตรวจสอบคำตอบ ซึ่งส่วนนี้เองที่ทำให้ นักเรียนได้ความรู้ผลในการเรียน ซึ่งอาจเรียกว่า เป็นตัวเสริมแรง เพราะถ้านักเรียนตรวจสอบ พบว่าคำตอบถูกต้อง ก็แสดงว่าได้รับการเสริมแรง มีผลให้พยายามเรียนต่อไปนักเรียนจะต้องศึกษา ในกรอบความรู้ต่างๆ ตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้าย จนกว่าจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ ทั้งหมด ในแต่ละขั้นนักเรียนก็จะได้รับความรู้และเนื้อหาสาระมากพอที่จะตอบคำถามได้ กล่าวโดย สรุปลงได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยึดหลักพื้นฐานของทฤษฎีการวางเงื่อนไขนั่นเองกล่าวคือนักเรียนมี ส่วนร่วมในการเรียน คือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในบทเรียนนั้นด้วยตนเอง ต้องกระทำ ตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บทเรียนได้จัดสถานการณ์ไว้ การตอบสนองนั้นอาจจะได้รับการ เสริมแรงเมื่อเกิดการเรียนรู้หรือมีพฤติกรรมตอบสนองที่ถูกต้อง เปรียบเสมือนคำตอบที่ถูกต้องเป็น ตัวเสริมแรง เพราะเมื่อนักเรียนตอบถูกก็จะทราบผลทันที

3.3 จิตวิทยาที่เป็นพื้นฐานของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยา พฤติกรรมของสกินเนอร์และธอร์นไคค์เป็นพื้นฐาน จากการทดลองของสกินเนอร์ ได้ยึดหลักการ เสริมแรงมาใช้ในการสอนและเป็นการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (เป็เรื่อง กุมท.2546:2-11) กล่าวถึง ทฤษฎีของสกินเนอร์ที่ทำให้ได้หลักการนำมาใช้ในการเรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. เงื่อนไขการตอบสนอง พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์ประกอบด้วย การ ตอบสนองที่แสดงออกมา พฤติกรรมเหล่านี้จะเกิดขึ้นบ่อยเพียงไร ด้วยความถี่ที่เรียกว่าอัตรา ตอบสนองหรืออัตราการแสดงออกของพฤติกรรมการเรียนรู้ การสร้างเงื่อนไขเป็นสิ่งที่จะต้อง การให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตอบสนองและการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้เพราะมีการเสริมแรง

2. การเสริมแรง เมื่อสิ่งมีชีวิตมีการตอบสนองผู้ฝึกสามารถจะให้สิ่งเร้าใหม่ซึ่ง อาจจะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงหรืออาจจะไม่ทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าวสิ่งเร้าที่เดิมสามารถทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เราเรียกสิ่งเร้าที่เดิมว่าตัวเสริมแรง ถ้าว สิ่งเร้าที่เดิมไม่มีผลต่อการทำให้อัตราการตอบสนองเกิดการเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง สิ่งเร้าที่เดิมนั้นต้องให้การเสริมแรงทันทีทันใด

3. การยุติการตอบสนอง ถ้าวการตอบสนองนั้นมีการเสริมแรงแล้วและมีการ ตอบสนองในอัตราที่สูง อาจลดอัตราการตอบสนองลงมาอยู่ในระดับเดิมได้โดยไม่มี การเสริมแรง ของการตอบสนองนั้น การตอบสนองก็จะลดความถี่ลงเรื่อยๆ จนกระทั่งไม่สำคัญ ไม่ทำให้อัตราการ เรียนรู้

4. การคัดรูปพฤติกรรม พฤติกรรมการเรียนรู้บางอย่างที่ซับซ้อนมากจะประกอบด้วยขั้นต่างๆ ต่อเนื่องกันไป วิธีการสำคัญเกี่ยวกับการตอบสนองเป็นขั้นๆ คือการรู้ว่าขั้นสุดท้ายเป็นอะไรมีการเสริมแรงแต่ละขั้นไปเรื่อยๆ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุผลได้ เพราะการกระทำเป็นขั้นๆ โดยการคัดจากพฤติกรรมที่มีรูปแบบง่ายๆ และค่อยๆ พัฒนาไปสู่ระบบที่ยากและซับซ้อนนั่นเอง

นอกจากทฤษฎีของสกินเนอร์แล้ว รัชดา ขำครุฑ. (2550, น.12) ยังได้เสนอแนวคิดของธอร์น ไคค์ซึ่งเป็นผู้ค้นพบกฎการเรียนรู้ นำมาใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้คือ

1. กฎแห่งความพร้อม เมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนถ้าได้เรียนสมความปรารถนาก็จะเกิดความพอใจ ถ้าไม่ได้เรียนก็จะเกิดความรำคาญใจและเมื่อนักเรียนยังไม่พร้อมที่จะเรียนถ้าถูกบังคับให้เรียนก็ย่อมเกิดความไม่พอใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด พฤติกรรมที่ทำอยู่เสมอย่อมเกิดความคล่องแคล่ว กฎข้อนี้เน้นการกระทำซ้ำบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความแน่ใจเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร

3. กฎแห่งผล กล่าวว่าการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองทั้งสองสิ่งจะเชื่อมโยงกันได้ ถ้าสามารถสร้างสภาพอันพึงพอใจให้แก่นักเรียนได้ การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองหรือพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นถูกต้อง นักเรียนมักสนใจที่จะเรียน ฝึกฝนในสิ่งที่ตนเองพอใจและคิดว่าทำได้สำเร็จ

สรุปได้ว่าการจัดสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียนเสมอ เพราะมีส่วนสนับสนุนให้นักเรียนสนใจชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.4 คุณประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคุณค่าหลายด้าน จากการสรุปของนักเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น ประหยัด จิระวรพงศ์ (2552, น.157); และชม ภูมิภาค (2558, น.118) คือ

1. ช่วยเหลือและส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ช่วยทำให้บทเรียนง่ายขึ้น
2. ช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาใช้ศึกษาด้วยตนเองได้และใช้เวลานานเท่าใดก็ได้ตามความพอใจของนักเรียน

3. ช่วยเสริมบทเรียนให้กับผู้ที่เรียนรู้ช้าหรือขาดเรียนให้สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นๆ ได้ด้วยมีการเสริมแรงเกิดขึ้นเนื่องจากการทราบผลตอบสนองในทันทีทันใดซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจและความสนใจแก่นักเรียน

4. ประหยัดเวลาเพราะผลจากการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสอนเนื้อหาได้มากกว่าวิธีการสอนอื่นๆ ใช้เวลาน้อยกว่าและช่วยแบ่งเบาภาระของครูในการสอนข้อเท็จจริงต่างๆ

5. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้บางชนิดมีสื่อประกอบหลายรูปแบบ เช่น มีรูปภาพ ช่วยให้นักเรียนใช้ประสาทสัมผัสได้หลายทาง ทำให้จำได้ง่าย เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

6. การถ่ายถอดเริ่มจากง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนมีความสามารถทุกระดับ ตามเนื้อหาบทเรียนได้เป็นการตอบสนองในเรื่องความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. ช่วยให้ครูทำงานน้อยลง เกี่ยวกับการสอนข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อจะได้นำเวลาไปใช้ในการเตรียมบทเรียนอื่นที่อยู่ยากลึกลับซึ่งก้าวหน้ายิ่งไปอีก

8. แก้ปัญหาการขาดแคลนครูเพราะครูคนเดียวอาจจะควบคุมนักเรียนให้เรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คราวละหลายสิบคน

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อทางเทคโนโลยีการศึกษาชนิดหนึ่งที่นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เรียนได้ตามลำพังเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กอย่างกว้างขวางเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหา นักเรียนสามารถตรวจสอบวัดประเมินผลความรู้ของตนเองได้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.5 รูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีแบบที่แตกต่างกัน เนื่องจากใช้สื่อในการถ่ายทอดบทเรียนแตกต่างกัน ซึ่ง เชาวลิต ชำนาญ (2551, น.202) ได้อธิบายความแตกต่างของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันเพราะอาจใช้สื่ออย่างใดก็ได้ เช่น อาจเป็นรูปหนังสือให้อ่านเป็นเทปบันทึกเสียงให้ฟังเป็นรายการทางโทรทัศน์ วิทยุ ฟิล์มสตริป ใช้ชม หรืออาจเป็นเครื่องกลก็ได้

นอกจากรูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วสิ่งที่สำคัญจะต้องสามารถถ่ายทอดบทเรียนได้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องอาศัยสื่อในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาแก่นักเรียน ซึ่ง บุญเสริม กุทธาภิรมย์ (2559, น.19) ได้อธิบายเกี่ยวกับสื่อที่ใช้กับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะใช้กับสื่อ 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. เครื่องสอนเป็นเครื่องหรือสื่อประดิษฐ์ขึ้นมาสำหรับใช้กับบทเรียน ตัวเครื่องมีรูปร่างลักษณะต่างกันไปมักใช้กับไฟฟ้า เพราะส่วนใหญ่เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนอาจจะบันทึกในแผ่นกระดาษ สไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง ฟิล์มหรือเจาะเป็นบัตร ใช้กับ

เครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อนำมาใช้กับเครื่องสอน นักเรียนก็สามารถเรียนได้ โดยปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนที่เครื่องสอน หรือบทเรียนสั่งให้ทำ

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ชุดกิจกรรมที่ปรากฏเป็นรูปเล่มหนังสือ หรือ หน้ากระดาษ หลักการก็คือนำบทเรียนมาย่อเป็นหน่วย ข้อหรือกรอบเริ่มต้นจากง่ายไปหายาก นักเรียนสามารถทราบคำตอบได้ทันที แล้วจึงข้ามไปเรียนหน่วยหรือข้อต่อไปหนังสือ/ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจจะใช้เรียงกันตามลำดับหน่วย ข้อหรืออาจจะเป็นหนังสือสลับหน้า เมื่ออ่านไปถึงหน่วยใด ข้อใดข้อหนึ่งแล้ว หนังสือจะมีคำสั่งให้นักเรียนข้ามไปเรียนหน้าใดหน้าหนึ่ง โดยที่ไม่ต้องเรียงหน้ากัน

3.6 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหลายแบบ แต่ที่นิยมใช้กันมากมี 2 แบบ คือ

3.6.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบลิเนีย หรือแบบรูปเล่มหนังสือ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียน ได้เรียนหรือกระทำการตอบสนองเหมือนกันทุกคนและต้องศึกษาทุกกรอบของบทเรียนเหมือนกัน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะถูกจัดเรียงไว้ตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนก้าวไปเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายากจนกระทั่งจบบทเรียน ลักษณะเด่นของบทเรียนชนิดนี้คือ นักเรียนจะต้องทำตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้ายตามลำดับ จะข้ามกรอบใดไม่ได้ นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะระดับสติปัญญาต่างกันก็ต้องทำเหมือนกัน ความแตกต่างที่ปรากฏออกมาคือ เรื่องระยะเวลาที่ใช้ในบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงนั้นจะแบ่งออกตามลักษณะของวิธีการตอบสนองต่อบทเรียนได้ 2 ลักษณะคือ

- 1) ให้นักเรียนสร้างคำตอบเอง
- 2) ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากตัวเลือกที่กำหนดให้

3.6.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสาขาหรือแบบกิ่ง การใช้บทเรียนแบบสาขา จะเป็นโครงสร้างที่แตกยอดหรือองค์ความรู้ไปเรื่อยๆ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกตอบได้หลายทาง และในทางที่นักเรียนแต่ละคนเดินขึ้นอยู่กับการตอบสนองของเขาที่กระทำต่อบทเรียนแต่ละกรอบ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสาขาประกอบด้วยกรอบขึ้น ซึ่งเป็นลำดับที่แท้จริงของบทเรียนแต่ละกรอบ ถ้านักเรียนตอบถูก นักเรียนก็จะเดินไปตลอดกรอบขึ้น โดยไม่แวะออกนอกทาง ส่วนกรอบสาขานั้นใช้อธิบายว่าที่ผิดนั้นทำไมจึงผิด หลังจากอธิบายเหตุผลแล้วก็ส่งนักเรียนกลับไปหน้าเดิมที่ผ่านมาและพยายามเลือกคำตอบใหม่

3.7 หลักการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีผู้เสนอแนวทางหลายท่าน เช่น (ชม ภูมิภาค. 2554, น.120 -121) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

3.7.1 **ขั้นเตรียม** แบ่งออกเป็น 5 ขั้น คือ

- 1) เลือกชื่อเรื่องโดยเลือกในเนื้อหาวิชาที่ผู้เขียนมีความรู้ในเรื่องนั้นดี
- 2) เตรียมเค้าโครงเนื้อหา โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่จะเสนอ และผู้เขียนบทเรียนต้องสามารถรวบรวมความรู้ในเนื้อหาวิชาให้ครบถ้วน
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 4) สร้างแบบทดสอบสำหรับวัดพฤติกรรมเบื้องต้น ซึ่งคะแนนของแบบทดสอบจะบอกให้รู้ว่าควรเริ่มที่บทเรียนตอนใด แบบทดสอบนี้ควรมีหลายพฤติกรรม
- 5) สร้างแบบทดสอบสำหรับวัดพฤติกรรมขั้นสุดท้าย เพื่อรู้ว่านักเรียนได้รับความรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนแล้ว

3.7.2 **ขั้นการเขียนบทเรียน**

- 1) เสนอเนื้อหาในรูปกรอบต่างๆ โดยกรอบหนึ่งๆ ก็คือเนื้อหาวิชาย่อยๆ ซึ่งจะให้ให้นักเรียนสนองตอบต่อสิ่งเร้าในชั้นต่างๆ ที่ผู้เขียนบทเรียนสร้างขึ้นเพื่อนำนักเรียนไปถึงจุดมุ่งหมายโดยอาศัยหลักความสัมพันธ์ ระหว่างการเร้าและการตอบสนอง
- 2) ให้นักเรียนตอบสนองอย่างแข่งขัน โดยถือหลักว่านักเรียนจะยอมรับในเนื้อหาที่ตอบถูกเท่านั้น
- 3) มีการยืนยันหรือตรวจแก้การตอบสนองของนักเรียน ลักษณะชุดกิจกรรมการเรียนจะมีการเปรียบเทียบค่าคำตอบที่ถูกกับคำตอบที่ผิด เมื่อนักเรียนพบว่าการตอบสนองนั้นถูกจะได้รับการยืนยัน แต่ถ้าการตอบสนองผิดก็จะได้รับคำตอบที่ถูกต้อง วิธีการนี้เป็นเครื่องชี้ในกรอบต่างๆ ของบทเรียนเพื่อนำไปสู่การสนองตอบที่ถูกต้อง
- 4) การจัดลำดับขั้นของกรอบต่างๆ เช่น คำจำกัดความและการวิเคราะห์พฤติกรรมบทเรียนที่ต้องการสอน นอกจากนั้นยังจะขึ้นอยู่กับสภาพการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับภารกิจต่างๆ ซึ่งได้แก่ การแยกแยะและสรุป จะเกิดขึ้นพร้อมกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง และการเสริมแรง

3.7.3 **ขั้นการทดลอง**

- 1) ขั้นการทดลองนี้เป็นฉบับร่างจากต้นฉบับ ซึ่งอาจเป็นแผ่นๆ เพื่อให้ นักเรียนอ่านด้านหนึ่งและตอบสนองตอบอีกด้านหนึ่ง ในขั้นที่เป็นการนำบทเรียนไปทดลองกับเด็กคนเดียวในช่วงเวลาหนึ่งแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองกับเด็กคนอื่นๆ
- 2) แก้ไขฉบับร่าง เป็นการนำฉบับร่างจากต้นฉบับมาปรับปรุงแก้ไขในแง่มุมต่างๆ เพื่อให้ได้บทเรียนที่ดี

3) ทดสอบฉบับร่างที่แก้ไขแล้ว และพิจารณาแก้ไขอีกครั้งหลังจากแก้ไขในข้อ 3.2 แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 15 – 40 คน หรือมากกว่า แล้วนำกลับมาปรับปรุงอีกครั้ง โดยถือเกณฑ์มาตรฐานให้มีอัตราผิดพลาดเพียง 20 เปอร์เซ็นต์ การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นับว่าเป็นการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ให้เห็นแนวทางของการสอนแบบใหม่ชนิดตัวต่อตัว ที่ใช้ได้กับเนื้อหาวิชาหลายแขนง แต่แขนงที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดได้แก่ การสะกดคำ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปศึกษา และวิชาอื่นๆ ที่มีลักษณะวิชาดำเนินไปตามลำดับขั้นของตรรกศาสตร์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนนี้นับว่าเป็นบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการเรียนการสอนที่ทำทนายให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

การวิจัยนี้ได้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบลิเนียร์ หรือแบบรูปเล่มหนังสือ เพราะสามารถสะดวกแก่ผู้เรียนอีกทั้งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ภายในจะประกอบด้วย คำชี้แจงในการเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาสาระเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ แบบฝึกหัด และแบบทดสอบหลังเรียน อีกทั้งครูยังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับการทำกิจกรรมเสริมขณะที่เรียน เช่น เกมส์ กิจกรรมจับคู่ กิจกรรมตอบคำถามมีรางวัลควบคู่ขณะสอนนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาไม่จำเป็นจะต้องเรียนในเวลาที่คุณสอนสอนก็ได้ สามารถฝึกทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุก ๆ เวลาที่ผู้เรียนมีเวลาว่าง

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นคุณลักษณะเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคคลที่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ในด้านต่างๆ เป็นผลจากการเรียนการสอนซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

Kysenk Arnold & Meili (1972, pp.6) ให้ความหมายของคำว่าผลสัมฤทธิ์ หมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้จากกระบวนการที่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกตหรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของผลการเรียนของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลานานพอสมควรหรืออาจได้จากการวัดด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

Good & Broophy (1977, pp.346-348) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า บุคคลบางประเภทอาจจะประสบความสำเร็จได้มากกว่าคนอื่น ทั้งๆ ที่มีความเฉลียวฉลาดและมีทักษะทางกายภาพที่คล้ายคลึงกัน แต่นักจิตวิทยาบางท่านก็เชื่อว่า อาจเป็นเพราะบุคคลนั้นมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าบุคคลอื่นหรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ความสำเร็จเป็นเป้าหมายสำคัญในการดำรงชีวิตมากกว่าเป้าหมายอื่นของบุคคล โดยที่แมกเคลแลนด์ Mc Celland (1961, pp.207-256) เป็นผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องความต้องการประสบความสำเร็จของบุคคล โดยใช้แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือในการวัดความต้องการในการประสบความสำเร็จของบุคคล ผลการศึกษาพบว่าผู้ทดสอบที่ทำคะแนนได้สูงมีแนวโน้มที่กำหนดเป้าหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จค่อนข้างสูง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2557, น.7) ให้คำนิยามคำว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสำเร็จ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความพยายามทางร่างกาย ทางสมอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2559, น.29) กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนหรือมวลประสบการณ์ที่พึงประสงค์ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพสมอง

ชวาล แพรัตกุล (2558, น.112) ให้ความหมายว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะและสมรรถภาพสมองด้านต่างๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ที่พึงประสงค์ ทั้งจากโรงเรียนและที่บ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัดและทางบุคคลกับสังคม สำหรับในโรงเรียนแล้วแบบทดสอบประเภทผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมุ่งที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2550, น.28) ได้สรุปแนวคิดไว้ว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีตหรือในสภาพสังคมปัจจุบันของแต่ละคน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง พฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลในด้านความรู้และทักษะซึ่ง ได้พัฒนาจากการเรียนการสอน การฝึกเล่นและอบรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาในกระบวนการเรียนการสอน เพราะทำให้ครูผู้สอนทราบว่าหลังจากที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ต่างๆ ไปแล้ว นักเรียนจะมีความรู้ ความสามารถ ทักษะมากน้อยเพียงใด

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2554, น.57) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งได้เป็น 2 แบบ ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อคำถาม ที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียน ได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากเพียงใด บทพร้อมตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นนี้ มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหา ให้แล้ว ให้ผู้ตอบเขียน โดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูกผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้นแต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใดๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราการพัฒนาของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละภาคก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่างๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบมาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีดำเนินการสอบ คือไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกับแบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไร และยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วย ทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน คือจะเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนนักเรียนไปแล้ว สำหรับพฤติกรรมที่ใช้วัดจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ นิยมใช้ตามหลักที่ได้จากการประชุมของนักวัดผล

4.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนมีดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ทางกายข้อบกพร่องทางร่างกายและบุคลิกท่าทาง

2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูกๆ ด้วยกันและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว

3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมและสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้านและฐานะทางบ้าน

4. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของเพื่อนนักเรียนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สถิติปัญญา ความสนใจ เจตคติของนักเรียนต่อการเรียน

6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์ อธิติพลขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีต่อระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยการนำเอา ครู นักเรียนและหลักสูตรมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเชื่อว่าเวลาและคุณภาพของการสอนมีอิทธิพลโดยตรงต่อปริมาณความรู้ที่นักเรียนจะได้รับ แมคด็อกซ์ (Maddox. 1963, pp.9) ได้ทำการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญาและความสามารถทางสมอง ร้อยละ 50-60 ขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 10-15

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียน บลูม. (1976, pp.52) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนไว้ว่า

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด หมายถึง ความสามารถทั้งหลายของนักเรียนที่ประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานเดิมของนักเรียน

2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนในโรงเรียน ระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและคุณลักษณะบุคลิกภาพ

3. คุณภาพการสอน ได้แก่ ได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาดและรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ที่ทำให้เกิดผลโดยตรงนั้นคือ การสอนของครูนั่นเอง

4.4 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผล การเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

5. ตรวจสอบข้อสอบเพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้ มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมดจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบและจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพโดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียนว่า ได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระเหล่านั้นได้มากน้อยเพียงใด การได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะช่วยให้ผู้ศึกษาหรือครูสามารถสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

5. ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ในการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้จัดทำเนื้อหาเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมของตนเองซึ่งมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ลักษณะของภูมิศาสตร์ภาคใต้

ภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 70,715 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 14 จังหวัด แบ่งออกเป็น ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล ปัญญา จารุศิริ.(2557, น.45) โดยมีขอบเขตและที่ตั้ง ดังนี้

5.1.1 ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดินแดนที่อยู่เหนือสุดของภาคคือ อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร

5.1.2 ทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดต่อกับอ่าวไทย ดินแดนที่อยู่ตะวันออกสุดของภาคคือ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

5.1.3 ทิศตะวันตก มีพื้นที่ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย ดินแดนที่อยู่ตะวันตกสุดของภาคคือ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

5.1.4 ทิศใต้ มีพื้นที่ติดกับประเทศมาเลเซียที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

5.2 ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้

ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้เป็นคาบสมุทรที่มีทะเลขนานอยู่ 2 ด้าน คือ ตะวันออกด้านอ่าวไทย และตะวันตกด้านทะเลอันดามัน จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล ลักษณะภูมิประเทศแบ่งได้ 2 เขต คือ

1. เขตเทือกเขา มีลักษณะการวางตัวในแนวเหนือ-ใต้ เช่น เทือกเขาตะนาวศรี เป็นพรมแดนกั้นเขตแดนไทยกับพม่า เทือกเขาสันกาลาคีรี เป็นพรมแดนกั้นเขตแดนไทยกับมาเลเซีย เทือกเขาภูเก็ตอยู่ทางตะวันตกของภาค และเทือกเขานครศรีธรรมราช เป็นแกนกลางของภาค

2. เขตที่ราบซึ่งที่ราบในภาคใต้มีลักษณะยาวขนานระหว่างภูเขาและชายฝั่งทะเลแคบๆ ซึ่งทางตะวันออกเป็นชายฝั่งแบบยกตัว ส่วนชายฝั่งตะวันตกเป็นแบบยุบตัว

5.3 แม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้

แม่น้ำของภาคใต้เป็นสายสั้นๆ เนื่องจากมีพื้นที่น้อย และไหลลงสู่อ่าวไทย เช่น แม่น้ำชุมพร แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำตาปี แม่น้ำสายบุรี ส่วนแม่น้ำโขง เป็นพรมแดนธรรมชาติที่กั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย ส่วนแม่น้ำปากจั่น กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับพม่า และแม่น้ำตรังไหลลงสู่ทะเลอันดามัน ส่วนลักษณะของชายฝั่งทะเลภาคใต้ มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 1,825 กิโลเมตร แบ่งเป็นชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกตั้งแต่ชุมพรถึงนราธิวาส ยาว 960 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกยาว 865 กิโลเมตร มูลนิธิ สอวน(2558:21) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

5.3.1 ชายฝั่งด้านตะวันออก (ฝั่งอ่าวไทย) เป็นหาดทรายกว้าง เป็นฝั่งทะเลที่มีการยกตัวของพื้นที่ มีสันทรายจอย มี ลากูน ที่เกิดจากสันดอนที่ปิดกั้นทะเลสาบสงขลาจากทะเลภายนอก มีอ่าวขนาดใหญ่ เช่น อ่าวบ้านดอน อ่าวชุมพร อ่าวสวี เป็นต้น

5.3.2 ชายฝั่งด้านตะวันตก (ฝั่งทะเลอันดามัน) เป็นฝั่งทะเลจมตัว มีชายหาดเว้าแหว่งและเป็นหาดน้ำลึกมีป่าชายเลนขึ้นตามชายฝั่ง และมีชวากทะเล คือ การยุบจมบริเวณปากแม่น้ำขนาดใหญ่ อ่าวที่สำคัญของฝั่งทะเลตะวันตก ได้แก่ อ่าวระนอง อ่าวพังงา อ่าวกระบี่ อ่าวกันตัง เป็นต้น

5.4 ลักษณะภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้นแถบมรสุม (Am) คือ มีฝนตกชุกสลับกับฤดูแล้งสั้นๆ ภาคใต้ไม่มีฤดูหนาว เนื่องจากอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรและได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ฝนตกชุกตลอดทั้งปี จังหวัดที่มีฝนตกชุกที่สุดคือ ระนอง และจังหวัดที่มีฝนตกน้อยคือ สุราษฎร์ธานีส่วนทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้ มีดังนี้

5.4.1 ทรัพยากรดิน ส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก ส่วนบริเวณที่ราบลุ่มต่ำ (พรุ) มีน้ำท่วมขังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ส่วนที่

รากลุ่มแม่น้ำใช้ปลูกข้าว และสวนผลไม้ ส่วนดินบริเวณที่สูงเป็นดินเหนียวหรือดินลูกรัง เหมาะในการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน

5.4.2 ทรัพยากรน้ำ จะมีฝนตกชุกตลอดทั้งปีแต่มีปัญหาในการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำสายสั้นๆ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากการขุดเจาะบ่อบาดาลและได้จากเขื่อนต่างๆ ได้แก่ เขื่อนคลองหลา จังหวัดสงขลา เขื่อนปัตตานี จังหวัดปัตตานี เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.4.3 ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่ในภาคใต้เป็นป่าดิบชื้นตามเทือกเขาและป่าชายเลน จังหวัดที่ป่าไม้มากที่สุดคือ สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นป่าแพะ ป่าโคก ขึ้นปะปนกับทุ่งหญ้าสะวันนา ไม้ที่สำคัญของภาคใต้ คือ ไม้เบญจพรรณและไม้จากป่าชายเลน

5.4.4 ทรัพยากรแร่ธาตุ ซึ่งภาคใต้มีแร่ธาตุหลายชนิด ดังนี้

- 1) แร่ดีบุก พบมากที่สุดในภาคใต้และของประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นแร่ที่ทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุด
- 2) แร่พลวงพบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี , นครศรีธรรมราช
- 3) แร่สังกะสี พบที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 4) ทองคำ พบที่อำเภอโมะโตะ จังหวัดนราธิวาสและที่ชุมพร
- 5) แร่ฟลูออไรด์ , ยิปซัม , ดินขาว พบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 6) ถ่านหิน พบที่กระบี่และสุราษฎร์ธานี
- 7) น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ พบที่อ่าวไทย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สมพร ยิ้มสกุล (2557, น.70-71) สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 44 คน ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักเรียนกลุ่มทดลองยังมีทัศนคติเชิงนิมิตเป็นการแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นด้วย และชอบ ต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนทัศนคติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรวิชย์ ถิ่นนุกูล (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่สร้างขึ้น เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ ท้องถิ่น ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน พะตงประธานตรีวัฒน์ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจะใช้สอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น ใช้สอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และความแตกต่างค่าเฉลี่ยของ คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Wannaou uden (2001, pp.40-41) สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จำนวน 100 คน ผล ปรากฏว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของ นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ธวัชชัย แสงจักร (2545, น.40) ได้วิจัย เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ทักษะคิดที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาเรื่อง สิทธิและหน้าที่พลเมืองในสังคมไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน กลุ่มทดลอง หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สง่า วุฒิประจักษ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่องศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับการ สอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการ เรียนเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่นักเรียน

Bryan; & Smith (1975, pp.24-25) ได้กล่าวถึงการศึกษาการใช้ชุดการเรียนด้วย ตนเองที่มหาวิทยาลัยเซาท์แคโรไลนา ในวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ซึ่งทำการทดลองเป็นเวลา 3 ภาค เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนร้อยละ 60 มีผลการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม ร้อยละ 95 มีความสนุกสนาน กับการเรียนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 74 ชอบที่จะเรียนโดยใช้ชุดการเรียนมากกว่าการเรียนตามปกติ

Mc Donald (1971, pp.432-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและประเมินผลชุด การเรียนการสอนสื่อประสม แบบกิจกรรมรายบุคคล สำหรับใช้สอนซ่อมเสริมในวิทยาลัยชุมชน

ชานเมืองผลการวิจัยพบว่าคะแนนสอบหลังการสอนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พอสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน และแพร่หลายในวงการศึกษาไทยระดับชั้นต่างๆ ผลการวิจัยพบว่าการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ส่วนมากช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถนำมาใช้พัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังการเรียน การดำเนินการเพื่อศึกษาให้ได้ข้อมูลต่างๆ ประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 ชั่วโมง มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องแผนที่ประเทศไทยและการอ่านแผนที่ จำนวน 1 ชั่วโมง

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องรูปร่าง แนวพรมแดนและอาณาเขตติดต่อของประเทศไทย จำนวน 2 ชั่วโมง

2.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย
จำนวน 1 ชั่วโมง

2.1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ จำนวน 2 ชั่วโมง

2.1.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องที่ตั้ง ขอบเขต และลักษณะภูมิประเทศภาคใต้
จำนวน 2 ชั่วโมง

2.1.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องแม่น้ำ ลักษณะภูมิอากาศ และ
ทรัพยากรธรรมชาติภาคใต้ จำนวน 2 ชั่วโมง

2.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของ
ประเทศไทยและชุดที่ 2 เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ฉบับ คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลัง
เรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับประถมศึกษา จุดมุ่งหมาย
ทั่วไป ขอบข่ายเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่องภูมิศาสตร์
น้ำ

3.1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

3.1.3 เลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่องภูมิศาสตร์น้ำ

3.1.4 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของแต่ละเนื้อหา

3.1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10
ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ขี่นำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง ขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียน ด้วยการแบ่งกลุ่มเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการสอนในเรื่องของกติกา ระยะเวลา รวมทั้ง

เป็นการเปิดประเด็นในเรื่องที่จะนำมาจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เชื่อมโยง
ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ที่กำลังจะเรียนรู้

2) **ขั้นสอน** หมายถึง ขั้นตอนที่นักเรียนจะได้ใช้ความสามารถทาง
สติปัญญา ฝึกทักษะต่างๆ และพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยใช้กิจกรรมของชุดกิจกรรมการ
เรียนเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และกระบวนการของนักเรียนในการเรียนรู้กิจกรรม

3) **ขั้นสรุป** หมายถึง ขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันสังเกต จากการปฏิบัติ
กิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนด้านเนื้อหาและด้านมนุษยสัมพันธ์จากการวิเคราะห์ประสบการณ์การ
เรียนรู้การประยุกต์ประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา และจากการผลการสังเกตของผู้
สังเกตการณ์ของนักเรียนแต่ละคน

3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้
ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงในแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากขึ้น

3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3) ผู้เชี่ยวชาญด้าน
การวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่าดัชนี
ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์ (IOC) ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 1.0 โดยให้
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้ (กัญจนา ลินทรต้นศิริกุล, 2557:53)

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันใน
เกณฑ์ที่ยอมรับได้

จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
มาปรับปรุงแก้ไข

3.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยและภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยและภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดโครงสร้าง ขอบเขตเนื้อหา และวัตถุประสงค์ และดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดขอบเขตของเนื้อหาตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส 5.1 ป.5/1 ป.5/2 และ ป.5/3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์น้ำรู้ โดยจัดทำชุดกิจกรรม 2 เล่ม คือ 1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย 2. ภูมิศาสตร์ภาคใต้

เล่มที่ 1 ประกอบด้วยเนื้อหา ที่ตั้งของประเทศไทย รูปร่างของประเทศไทย ขนาดของประเทศไทย แนวพรมแดนและอาณาเขต และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เล่มที่ 2 ประกอบด้วยเนื้อหา ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้ ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้ แม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้ ลักษณะภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้

2) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3) การจัดทำคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยและภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยใช้คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

4) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยและภูมิศาสตร์ภาคใต้ ด้วยโปรแกรม Microsoft word

5) จัดทำคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2.3 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยและภูมิศาสตร์ภาคใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจและให้คำแนะนำ

เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้นำมาใช้

3.2.4 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและประเมินหาคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็น ดังนี้

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพดีมาก
4	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพดี
3	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพปานกลาง
2	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพพอใช้
1	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ควรปรับปรุงคุณภาพ

สำหรับการให้ค่าความหมายของค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการหาความหมายดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็น

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การแปลความหมายของความคิดเห็น
4.50 – 5.00	คุณภาพดีมาก
3.50 – 4.49	คุณภาพดี
2.50 – 3.49	คุณภาพปานกลาง
1.50 – 2.49	คุณภาพพอใช้
1.00 – 1.49	คุณภาพควรปรับปรุง

3.2.5 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบและประเมินค่าจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3.2.6 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผ่านการประเมินและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มภาคสนามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2557, น.72-74) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความยากง่ายของบทเรียน ทั้งนี้ค่า (E_1 / E_2) จะถูกตีความหมายของผลลัพธ์ โดยยึดหลักความคลาดเคลื่อนของผลลัพธ์ให้มีความคลาดเคลื่อนหรือความแปรปรวนของผลลัพธ์ไม่เกิน.05 (ร้อยละ 5) จากช่วงต่ำไปสูง $= \pm 2.5$ นั่นให้ผลลัพธ์ของค่า E_1 / E_2 ที่ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5 % และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5 % (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, น.11) จากนั้นตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง พร้อมทั้งจะนำไปใช้ทดลองจริงตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองครั้งที่ 1

ผู้วิจัยทำการทดลองแบบ 1:1 (One-to-One testing) จำนวน 3 คน โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่พบข้อบกพร่องที่ต้องนำมาปรับปรุง คือ รูปภาพและสีในตัวเล่มยังไม่เป็นแรงดึงดูดต่อการสนใจของนักเรียนมากนักชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังต้องปรับปรุงเนื่องจากยังไม่มีประสิทธิภาพ ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 67.50/74.15

ขั้นที่ 2 การทดลองครั้งที่ 2

ผู้วิจัยทำการทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group testing) โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วจากครั้งที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน การทดลองครั้งนี้พบว่า ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 77.50/81.25 นักเรียนให้ความสนใจในบทเรียนมากกว่าเดิม เนื่องจากมีภาพประกอบที่หลากหลายและสวยงาม บทเรียนมีเนื้อหาครบถ้วนเข้าใจง่าย แต่มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุง เนื้อหาบางเนื้อหามากเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดการเบื่อหน่าย

ขั้นที่ 3 การทดลองครั้งที่ 3

ผู้วิจัยทำการทดลองภาคสนาม (Field testing) โดยนำบทเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแล้วครั้งที่ 2 ไปทดลองกับนักเรียนที่กลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนจะนำไปใช้จริง โดยทำการคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อใช้ทดลองภาคสนามด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 9 คน ซึ่งนักเรียนมีผลการเรียนคละกัน ทำให้นักเรียนเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 79.18/81.40 ซึ่งถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์

3.2.7 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย และภูมิศาสตร์ภาคใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ซึ่งใช้เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice test) 4 ตัวเลือก โดยตอนแรกจัดทำ 50 ข้อ เมื่อคัดเลือกรายการ IOC ของผู้เชี่ยวชาญ เหลือจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

3.3.1 นำผลการเรียนรู้ของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่องภูมิศาสตร์นำรั้วมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3.3.2 นำผลการวิเคราะห์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาว่าในแต่ละผลการเรียนรู้ควรจะวัดพฤติกรรมใดบ้าง และแต่ละพฤติกรรมดังกล่าวควรจะออกข้อสอบจำนวนกี่ข้อ

3.3.3 สร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ เพื่อทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่วิเคราะห์ไว้

ตารางที่ 3.3 แสดงวิเคราะห์ข้อสอบ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ จำนวน 40 ข้อ

(ตามแนวคิดของ Bloom ฉบับปรับปรุงใหม่)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จำนวนข้อสอบ	ระดับพฤติกรรมที่วัด						หมายเหตุ
		ความจำ	ความเข้าใจ	การประยุกต์ใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การสร้างสรรค์	
ส 5.1 ป.5/1	10	2	2	2	2	2	-	
ส 5.1 ป.5/2	20	2	8	3	4	2	1	
ส 5.1 ป.5/3	10	1	3	2	2	2	-	

3.3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3.5 ปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 1.0 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้ (กัญจนา ลินทรทัศนศิริกุล, 2557, น.53)

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3.3.7 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน

3.3.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรายวิชา ส 15101 สังคมศึกษา เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

การหาค่าความยากง่าย เป็นการหาคุณภาพทางด้านความยากง่าย (p) ที่เหมาะสม กล่าวคือ นักเรียนสามารถทำถูกร้อยละ 50 หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 0.5 หรือมีค่า $p = 0.5$ การทำข้อสอบให้มีค่าความยากง่ายพอเหมาะ โดยที่คำถามที่จะใช้ได้ต้องมีค่า p อยู่ระหว่าง 0.2 ถึง 0.79 การคำนวณใช้สูตรดังนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 210)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P = แทนระดับความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ

R = จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

N = จำนวนคนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

กำหนดเกณฑ์ความยากง่าย หรือกำหนดค่า $p = 0.20-0.79$ และขอบเขตค่า p มีดังนี้ 0.80 - 1.00 แสดงว่าข้อสอบนี้ง่ายมาก ควรตัดทิ้งไป

0.60 - 0.79 แสดงว่าข้อสอบนี้ค่อนข้างง่าย ดีพอใช้ เก็บไว้ใช้ได้

0.40 - 0.59 แสดงว่าข้อสอบนี้ยากง่ายปานกลางพอดี เก็บไว้ใช้ได้

0.20 - 0.39 แสดงว่าข้อสอบนี้ค่อนข้างยาก ดีพอใช้ เก็บไว้ใช้ได้

0.00 - 0.19 แสดงว่าข้อสอบนี้ยากเกินไป ควรตัดทิ้ง

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ข้อสอบที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความยากง่าย (p) = 0.50 ข้อสอบมีความยากง่ายพอดี เก็บไว้ใช้ได้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, น.210) การหาค่าอำนาจจำแนก ข้อคำถามใดในเครื่องมือวัดมีอำนาจจำแนกดี หมายถึง ข้อคำถามนั้นสามารถแบ่งนักเรียน หรือกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน หรือกลุ่มที่มีความรู้สึกคล้ายตามกับกลุ่มที่มีความรู้สึกไม่คล้ายตามได้เด่นชัด วิธีการคือ นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างแล้วตรวจให้คะแนน จากนั้นเรียงจากคะแนนมากไปคะแนนน้อย แล้วนำมาตัดกลุ่มคะแนน ซึ่งนิยมแบ่งกลุ่มคะแนนสูงครึ่งหนึ่งของจำนวนนักเรียน และกลุ่มคะแนนต่ำครึ่งหนึ่งของจำนวนนักเรียน การคำนวณใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad r = \frac{R_u - R_l}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ r = ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ
 R_u = จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
 R_l = จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
 N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กำหนดเกณฑ์อำนาจจำแนก หรือกำหนดค่า $r = 0.20$ ขึ้นไป และขอบเขตค่า r มีดังนี้

0.40 ขึ้นไป หมายถึง อำนาจจำแนกสูง คุณภาพของข้อสอบดีมาก

0.30-0.39 ขึ้นไป หมายถึง อำนาจจำแนกปานกลาง คุณภาพของข้อสอบดีพอสมควร

0.20-0.29 ขึ้นไป หมายถึง อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ คุณภาพของข้อสอบพอใช้

0.00-0.19 ขึ้นไป หมายถึง อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ คุณภาพของข้อสอบใช้ไม่ได้

ซึ่งในวิจัยครั้งนี้ข้อสอบที่ใช้ในการวิจัยมีค่าอำนาจจำแนก $r = 0.32$ ข้อสอบมีอำนาจจำแนกปานกลาง คุณภาพข้อสอบดีพอสมควร

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, น.210) การหาค่าความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หมายถึง ความคงเส้นคงวาของผลการวัด การนำแบบทดสอบไปทดสอบไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างไม่ว่ากี่ครั้งก็ยังคงได้คะแนนเท่าเดิม การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์ริชาร์ดสัน แบบทดสอบจะต้องมีลักษณะที่วัดองค์ประกอบร่วมกัน และคะแนนแต่ละข้อต้องอยู่ใน

ลักษณะที่ทำถูกได้ 1 คะแนน ทำผิดได้ 0 คะแนนเท่านั้น สูตรที่ใช้ในหาค่าความเชื่อมั่น คือ สูตร KR 20

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq_q}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	=	ค่าความเชื่อมั่น
	N	=	จำนวนข้อสอบ
	P	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อคำถาม
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ข้อสอบที่ใช้ในการวิจัยมีค่า ข้อสอบก่อนเรียนมีค่า KR-20 = 0.75 และข้อสอบหลังเรียนมีค่า KR-20 = 0.76 เนื่องจากมีการสลับข้อและปรับเปลี่ยนข้อสอบภายใต้เนื้อหาคงเดิม

3.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนการเรียนรู้อีกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากนั้นบันทึกผลการสอบและผลการประเมินไว้เป็นคะแนนก่อนการเรียนรู้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ทำการทดลองโดยใช้วิธีการสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน รวม 5 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง

4.3 ทดสอบหลังการเรียนรู้อีกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นบันทึกผลการสอบและผลการประเมินไว้เป็นคะแนนหลังการเรียนรู้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้อำมาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.90 โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5.2 ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ดังนี้

5.2.1 ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยใช้มาตราประเมินค่า

5.2.2 ตรวจสอบหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มภาคสนาม

5.2.3 ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.9 ค่าความยาก (p) เท่ากับ 0.50 ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.32 และความเที่ยงใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน ข้อสอบก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 0.75 และข้อสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 0.76

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

6.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ปรีชา เนาว่าเย็นผล, 2557:72-74) เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

80 ตัวแรก คือ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

80 ตัวหลัง คือ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_1	หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบระหว่างเรียน
E_2	หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียน
$\sum X$	คะแนนรวมของแบบทดสอบระหว่างเรียนที่นักเรียนกลุ่มทดลองทำได้
$\sum Y$	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียนที่นักเรียนกลุ่มทดลองทำได้
N	หมายถึง จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง
A	หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบระหว่างเรียน
B	หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

6.2 หาค่าเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้โดยใช้สูตร ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2557, น.30-32)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งหมด

6.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยใช้สูตร ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2557:38-39)

$$S D = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนกับแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด 2545, น.112)

$$T = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t = distribution
D แทน ผลต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

5. การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนดังนี้

- หาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (กัญจนา ลินทรต้นศิริกุล, 2557:53)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+ 1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุไว้จริง

0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุไว้จริง

- 1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุไว้จริง

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

7. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายทางการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)

SD แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
t แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t - test)
p แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
* แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
** แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังเรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังเรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ปรากฏว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 66.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.79 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 84.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.64 เมื่อทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เรียนโดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

	\bar{X}	S.D	t	Sig
ก่อนเรียน	66.64	3.79	11.76	.01**
หลังเรียน	84.32	4.64		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสรุปผลวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 สมมุติฐาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ทดสอบก่อนการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากนั้นบันทึกผลการสอบและผลการประเมินไว้เป็นคะแนนก่อนการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.2 ทำการทดลองโดยใช้วิธีการสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมการเรียน ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน รวม 5 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นบันทึกผลการสอบและผลการประเมินไว้เป็นคะแนนหลังการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผล

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่องภูมิศาสตร์น้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผน รวมเวลาเรียน 10 ชั่วโมง

1.4.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ จำนวน 40 ข้อ

1.4.3 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย และชุดที่ 2 เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหาสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีดังนี้

1.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(1) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(2) หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หาค่าความตรงของเนื้อหา

1.5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองโดยใช้การทดสอบค่าที แบบข้อมูลทั้งสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

1.6 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เพราะการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งชุดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพราะในชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะประกอบด้วยคำอธิบาย เนื้อหา รูปภาพ แบบฝึกหัดและเฉลยหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว ซึ่งนักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป อีกทั้งลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีการกำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และเนื้อหาจะถูกแบ่งเป็นหน่วยย่อยๆ โดยมีการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ใช้สื่อหลากหลายมีลักษณะเป็นสื่อผสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนจะสามารถทราบผลการตอบคำถามของตนเองทันที และมีคำตอบที่ถูกต้องสำหรับผลการตอบคำถามที่ผิดด้วย เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาสามารถจะย้อนกลับมาดูใหม่ได้อีก โดยไม่จำกัดในเรื่องของเวลาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถและความต้องการของตนเอง ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น เกิดพัฒนาการในการเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนั้นในฐานะของครูผู้สอนพบว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนแต่ละคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน โดยเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาสามารถกลับไปถามเพื่อนและครูผู้สอนได้ มีกิจกรรมการสอนที่ครูสามารถสอดแทรกในขณะใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ก่อนทำกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครูใช้วิธีการสอนหรือสื่อประกอบต่างๆ ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีวิธีการศึกษาที่สะดวกมากขึ้น และดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีรูปภาพประกอบเนื้อหาซึ่งเหมาะสมกับนักเรียนที่ทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และตรวจสอบคำตอบที่ถูกต้องได้ด้วยตนเอง ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรวิชย์ ถิ่นนุกูล (2559 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย

เรื่องการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติตามหนังสือเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชชัย แสงจักร. (2545: 40) ได้วิจัย เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาเรื่อง สิทธิและหน้าที่พลเมืองในสังคมไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้งานวิจัยดังกล่าวแล้วยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สง่า วุฒิประจักษ์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่องศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็น ได้ว่า การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ครูควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 ควรสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการรับฟังและสนับสนุน ส่งเสริมผู้เรียนให้มีกำลังใจที่จะเรียนรู้เพราะการที่ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน จะทำให้ผู้เรียนสนใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

3.1.2 ควรเปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยทั่วถึง โดยย้ำเน้นให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของตนเอง เพราะการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้จะเกิดความรู้ที่คงทน

3.1.3 ควรอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อุปกรณ์ในการนำเสนอ อาทิแผ่นชาร์ตต่างๆ ให้กลุ่มดำเนินงานไปได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะเต็มศักยภาพ

3.1.4 ควรใช้สถานที่ให้เหมาะกับการจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน สะอาดอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

3.2.2 ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระอื่น ๆ เมื่อนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กัญญา ลินทรต้นศิริกุล. (2557). *รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการ*.
สอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวาล แพรัตกุล. (2558). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ: วิทยุการปก.
- ชม ภูมิภาค. (2551). *ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- ชวนพิศ ชูรัตน์ และคณะ. (2559). *รวมชุดสาระการเรียนรู้พื้นฐานภูมิศาสตร์ ป.5*. กรุงเทพฯ:
एमพันธ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). *การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ นุชเปี่ยม และคณะ. (2553). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา*
ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค .
- นครรัตน์ โชติพรม. (2551). *แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ป.5*. กรุงเทพฯ: อักษร
เจริญทัศน์.
- นิคม สุ่มงคล.(ม.ป.ป.). *คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5 หลักสูตร*
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์ .
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2552). *มิติใหม่ในการสอน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2559). *ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์.
- ประหยัด จิระวรพงศ์ .(2558). *ระบบการเรียนรู้ใหม่ไปให้พ้นวิกฤตแห่งยุคสมัย*. กรุงเทพฯ:
ร่วมด้วยช่วยกัน.
- ปรีศนา พงษ์ทัตศิริกุล. (2555). *ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ปิยะโรจน์ เลี้ยวไพโรจน์.(ม.ป.ป.).*คู่มือสาระการเรียนรู้พื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*.
กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา .
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2557). *เกมคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เป็รื่อง กุมุท. (2557). *สื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- พวงเพ็ญ สิงโตทอง. (2558). *การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2559). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- เขชาติ วิบูลย์ศรี. (2550). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- รุ่งนภา นุตราวงศ์. (2553). *หลักสูตรสถานศึกษา (School curriculum)*. กรุงเทพฯ: ครูสภา
ลาดพร้าว.
- โรงเรียนบ้านหน้าค่าย. (2560). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม*. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนบ้านหน้าค่าย .
- _____. (2560). *ผลการประเมินภายในโรงเรียนบ้านหน้าค่าย*. สุราษฎร์ธานี:
โรงเรียนบ้านหน้าค่าย .
- วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. (2551). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภูมิศาสตร์ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิทยา ปานะบุตร. (2553). *คู่มือเสริมทักษะการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ป.5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ:
ชนชัยการพิมพ์.
- รววัฒน์ หนูเนียม. (2553). *การใช้หลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สิริมา วัชรกร. (2546). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2555). *คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้สาระพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สมพร ยิ้มสกุล. (2557). *การทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูป*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2558). *การเขียนสำหรับสื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่4)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อาคม จันทรสุนทร. (2551). *การนิเทศภายในโรงเรียนใน เอกสารการส่งเสริมการนิเทศภายใน
โรงเรียนของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพัญญ์ ประดิษฐ์รัตน์. (2558). *คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ:
ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.

Bryan; & Smith. (1975). *Southern geography*. Bangkok: Brand Age.

Good; & Broophy. (1977). *Geography*. Bangkok: OS Printing House.

Kysenk, Arnold; & Meili. (1972). *Geophysics*. Bangkok: Brand Age.

Mc Donald. (1971). *Geography*. Bangkok: OS Printing House.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ นางสาวจิราวรรณ ศรีวิเวก

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาภูมิศาสตร์ (วท.ม.) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสาขาบริหารการศึกษา (ศษ.ม) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ปี พ.ศ. 2549-2557 เป็นครูผู้สอน และในปัจจุบันรับราชการเป็น นักศึกษานิเทศ ทำหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ และกลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินระบบบริหารและจัดการศึกษา

2. ชื่อ นางสาวภัทราพร ช่างเหล็ก

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครู คศ.1 ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปีพ.ศ. 2556 ถึงปัจจุบัน

3. ชื่อ นางชุลีกร เพชรทอง

สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ

จ.นครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหน้าค่าย

คำชี้แจง เกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ + 1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้องสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

ให้คะแนนเท่ากับ - 1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
1	รู้ตำแหน่งและที่ตั้งของประเทศไทย	ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย ก. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ค. มีพื้นที่บางส่วนของประเทศอยู่ในซีกโลกใต้ ง. มีพื้นที่ประเทศอยู่ในซีกโลกตะวันตกทั้งหมด	+ 1	+ 1	+ 1	
2	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ประเพณีใดเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ก. ทอดกฐิน ข. แห่นางแมว ค. แห่เทียนพรรษา ง. เผาเทียนเล่นไฟ	+ 1	0	0	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
3	รู้ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์) ละติจูด ลองจิจูด)	การบอกระยะทางในแผนที่ สังเกตจากข้อใด ก. สีที่ใช้ ข. มาตราส่วน ค. เส้นละติจูด ง. เส้นลองจิจูด	+ 1	+ 1	0	
4	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง	ภาคตะวันออกและภาคใต้มีภูมิประเทศที่เหมือนกันอย่างไร ก. มีภูเขาทั่วทั้งภาค ข. มีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเล ค. มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ง. มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง	+ 1	+ 1	+ 1	
5	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง	ส่วนของแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบโดยตลอด เรียกว่าอะไร ก. แอ่ง ข. เกาะ ค. ทิวเขา ง. ที่ราบลุ่ม	+ 1	0	0	
6	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง	กุดหรือทะเลสาบรูปแอกเกิดจากลักษณะการไหลของแม่น้ำที่มีลักษณะอย่างไร ก. ไหลเป็นเส้นตรง ข. ไหลคดเคี้ยว ค. ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ง. ไหลจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูง	0	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
7	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	แอนนาต้องการเดินทางท่องเที่ยวดินแดนด้ามขวาน แอนนาจะต้องเดินทางไปยังภาคใด ก. ภาคเหนือ ข. ภาคกลาง ค. ภาคตะวันตก ง. ภาคใต้	+ 1	+ 1	+ 1	
8	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	ข้อใดเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือ และมีพื้นที่ติดกับประเทศพม่า ก. ลำปาง ข. ราชบุรี ค. อุตรดิตถ์ ง. แม่ฮ่องสอน	+ 1	+ 1	+ 1	
9	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในภูมิภาคที่เป็นทะเล ข้อใดเด่นชัดที่สุด ก. การทำไร่ ข. การทำประมง ค. การปลูกพืชเมืองหนาว ง. การทำโรงงานอุตสาหกรรม	+ 1	+ 1	+ 1	
10	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชชนิดใด ก. เงาะ ข. ลำไย ค. กาแฟ ง. มันสำปะหลัง	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
11	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	จังหวัดใดในภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด ก. ระนอง กระบี่ ข. ชุมพร ตรัง ค. ปัตตานี ยะลา ง. นราธิวาส สตูล	+ 1	+ 1	+ 1	
12	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	จังหวัดใดในภาคใต้ที่ถูกเรียกว่า “เมืองฝนแปด แดดสี่” ก. ระนอง ข. ตรัง ค. นครศรีธรรมราช ง. สงขลา	+ 1	+ 1	+ 1	
13	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	การทำลายป่าชายเลนจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรใดมากที่สุด ก. น้ำ ข. ดิน ค. สัตว์ป่า ง. สัตว์น้ำ	+ 1	+ 1	+ 1	
14	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	เกาะสมุยมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชใด ก. มะนาว ข. มะม่วง ค. มะพร้าว ง. มะปราง	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
15	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ข้อใดไม่ใช่แหลมที่อยู่ในภาคใต้ ก. แหลมตะลุมพุก ข. แหลมฉบัง ค. แหลมโพธิ์ ง. แหลมสมิหรา	+ 1	+ 1	+ 1	
16	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาของคนไทยเชื้อสายจีนทางฝั่งทะเลตะวันตกคือประเพณีใด ก. ประเพณีลอยเรือ ข. ประเพณีกินผัก ค. ประเพณีฮารีรายอ ง. ประเพณีบุญบั้งไฟ	+ 1	+ 1	+ 1	
17	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ประเพณีฮารีรายอ ที่เป็นวันออกบวช เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันอะไร ก. อีดิลฟิตรี ข. อีดิลอัฎฮา ค. กวนข้าวอาชูรอ ง. ประเพณีสะเดาะเคราะห์	+ 1	+ 1	+ 1	
18	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ลักษณะภูมิประเทศแบบใดที่คนมักตั้งบ้านเรือนอยู่หนาแน่น ก. ภูเขา ข. ที่ราบสูง ค. ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ ง. ภูเขาและที่ราบสูง	0	+ 1	0	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
19	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นภูมิประเทศของประเทศไทย ก. มีภูเขาทอดยาวในภาคเหนือ ข. มีทะเลขนานทั้งสองด้านในภาคใต้ ค. มีที่ราบกว้างในภาคกลาง ง. มีพื้นที่ทั้งประเทศเป็นดินทรายทั้งหมด	+ 1	+ 1	+ 1	
20	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรใด ก. คาบสมุทรอินโดจีน ข. คาบสมุทรอินโดนีเซีย ค. คาบสมุทรอินเดีย ง. คาบสมุทรเกาหลีเหนือ	+ 1	+ 1	+ 1	
21	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่น้อยที่สุด ก. ประเทศอินโดนีเซีย ข. ประเทศมาเลเซีย ค. ประเทศเวียดนาม ง. ประเทศสิงคโปร์	+ 1	+ 1	+ 1	
22	รู้ตำแหน่ง ระยะ ทิศทางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ประเทศใดไม่ได้มีอาณาเขตติดกับประเทศไทย ก. ประเทศพม่า ข. ประเทศเวียดนาม ค. ประเทศลาว ง. ประเทศกัมพูชา	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
23	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	เพราะเหตุใดภาคกลางจึงเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญ ก. เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ข. เป็นที่ราบลุ่ม ค. เป็นทะเลน้ำจืด ง. เป็นจุดศูนย์กลางการคมนาคม	+ 1	+ 1	+ 1	
24	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	สีใดไม่มีในสัญลักษณ์ธงชาติของประเทศไทย ก. สีแดง ข. สีขาว ค. สีน้ำเงิน ง. สีน้ำตาล	+ 1	+ 1	+ 1	
25	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	หากนักเรียนอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลนักเรียนต้องระวังภัยธรรมชาติในข้อใด ก. ไฟป่า ข. วัตภัย ค. สึนามิ ง. โคลนถล่ม	0	0	+ 1	
26	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	ทิวเขาสันกาลาคีรีกั้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศใด ก. ประเทศมาเลเซีย ข. ประเทศพม่า ค. ประเทศเวียดนาม ง. ประเทศกัมพูชา	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
27	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	จังหวัดใดในภาคใต้ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล ก. จังหวัดยะลา ข. จังหวัดสตูล ค. จังหวัดสงขลา ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช	+ 1	+ 1	+ 1	
28	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	จังหวัดใดไม่ได้อยู่ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก ก. ระนอง ข. พังงา ค. ภูเก็ต ง. พัทลุง	+ 1	+ 1	+ 1	
29	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ที่ราบภาคใต้มีลักษณะอย่างไรบ้าง ก. แบบยกตัวและแบบยุบตัว ข. แบบยกสูงและต่ำลง ค. แบบคลื่นขนาน ง. แบบลอยตัวและนูนสูง	+ 1	+ 1	+ 1	
30	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ภาพถ่ายประเภทใด ที่ให้ความแม่นยำและมีประสิทธิภาพสูง ก. ภาพถ่ายทางอากาศ ข. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์ ค. ภาพถ่ายจากดาวเทียม ง. ภาพถ่ายจากกล้องโทรทรรศน์	0	0	- 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
31	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	แม่น้ำใดไม่ได้ไหลสู่ทะเลอ่าวไทย ก. แม่น้ำชุมพร ข. แม่น้ำตาปี ค. แม่น้ำปัตตานี ง. แม่น้ำตรัง	+ 1	+ 1	+ 1	
32	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ชายฝั่งด้านตะวันออกหรือฝั่งอ่าวไทยของภาคใต้มีลักษณะเป็นอย่างไร ก. เป็นฝั่งทะเลจมตัว ข. เป็นหาดทรายกว้าง ค. เป็นหาดดินโคลน ง. เป็นทะเลน้ำจืด	+ 1	+ 1	+ 1	
33	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	จังหวัดที่ฝนตกชุกที่สุดในภาคใต้คือจังหวัดใด ก. จังหวัดพังงา ข. จังหวัดชุมพร ค. จังหวัดระนอง ง. จังหวัดยะลา	+ 1	+ 1	+ 1	
34	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	จังหวัดใดมีฝนตกน้อยที่สุดในภาคใต้ ก. จังหวัดสุราษฎร์ธานี ข. จังหวัดพัทลุง ค. จังหวัดนครศรีธรรมราช ง. จังหวัดภูเก็ต	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
35	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ลักษณะภูมิอากาศของภาคใต้เป็นแบบใด ก. แบบร้อนชื้น ข. แบบอากาศหนาว ค. แบบอบอุ่น ง. แบบร้อนอบอ้าว	+ 1	+ 1	+ 1	
36	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ทิวเขาสันกาลาคีรี เป็นทิวเขาหินชนิดใด ก. หินดินดาน ข. หินแกรนิต ค. หินทราย ง. หินอัคนี	+ 1	+ 1	+ 1	
37	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ถ้าต้องการท่องเที่ยวชมทะเลที่สวยงาม และดำน้ำดูปะการัง ควรไปท่องเที่ยวจังหวัดใด ก. สตูล ข. พังงา ค. กาญจนบุรี ง. นครราชสีมา	+ 1	+ 1	+ 1	
38	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	คนที่อาศัยบริเวณที่ราบลุ่ม มักจะประกอบอาชีพใดมากที่สุด ก. หาของป่า ข. ทำนาเกลือ ค. ทำเหมืองแร่ ง. เพาะปลูก	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
39	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	คนภาคเหนือมีรับประทานอาหารที่มีไขมันสูง เพราะอะไร ก. เพื่อให้คนอื่นชื่นชม ข. เพื่อให้มีรูปร่างอ้วนท้วน ค. เพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย ง. เพื่อสืบทอดวัฒนธรรม	0	0	+ 1	
40	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	แร่อะไรที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากที่สุด ก. แร่ดีบุก ข. แร่พลวง ค. แร่สังกะสี ง. แร่ฟลูออไรด์	+ 1	+ 1	+ 1	
41	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	ทรัพยากรดินในภาคใดส่วนใหญ่เป็นอย่างไร ก. ดินร่วน ข. ดินทราย ค. ดินปนทราย ง. ดินเหนียว	+ 1	+ 1	+ 1	
42	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	ถ้าจะตั้งโรงงานผลิตปลากระป๋องให้ใกล้แหล่งวัตถุดิบ แรงงานหาง่าย ควรเลือกพื้นที่ในข้อใดจึงเหมาะสมที่สุด ก. เชียงใหม่ กาญจนบุรี ข. สมุทรสาคร ระยอง ค. แม่ฮ่องสอน สระแก้ว ง. อุดรดิตต์ สมุทรปราการ	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
43	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทาง ภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทาง ของภูมิภาคตนเอง	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใดมี ประโยชน์ต่อการเดินทางไปยัง จังหวัดต่าง ๆ ก. แผนที่ ข. ลูกโลก ค. ภาพถ่าย ง. กล้องส่องทางไกล	+ 1	+ 1	+ 1	
44	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่ สำคัญในภูมิภาคของ ตนเองในแผนที่	ข้อใดเป็นการอนุรักษ์แร่ที่ถูกต้อง ที่สุด ก. เก็บเอาไว้โดยไม่ใช้ ข. ขุดมาใช้ให้น้อยที่สุด ค. เมื่อใช้แล้วให้สร้างใหม่ ทดแทน ง. ใช้แร่ให้เกิดประโยชน์มาก ที่สุด	+ 1	0	+ 1	
45	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทาง ภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทาง ของภูมิภาคตนเอง	ค่าของลองจิจูดและค่าละติจูดมี ความสำคัญอย่างไร ก. ใช้บอกทิศทางของภูมิภาค ข. ใช้บอกอุณหภูมิของภูมิภาค ค. ใช้บอกความสูงต่ำของพื้นที่ ง. ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของ ภูมิภาค	+ 1	+ 1	+ 1	
46	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่ สำคัญในภูมิภาคของ ตนเองในแผนที่	ภาคใดของประเทศไทยมีลักษณะภูมิ ประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขา ก. ภาคใต้ ข. ภาคกลาง ค. ภาคเหนือ ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	+ 1	+ 1	+ 1	

ข้อ	วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	คนที่	คนที่	คนที่	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	
47	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	เกาะในข้อใดมีพื้นที่มากที่สุด ก. เกาะสมุย ข. เกาะพัง ค. เกาะภูเก็ต ง. เกาะตะรุเตา	+ 1	+ 1	+ 1	
48	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	ภาคใดประกอบด้วยกี่จังหวัด ก. 14 จังหวัด ข. 15 จังหวัด ค. 16 จังหวัด ง. 17 จังหวัด	+ 1	+ 1	+ 1	
49	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่	กว้านพะเยามีลักษณะเป็นอย่างไร ก. เป็นบึงน้ำจืด ข. เป็นทะเลสาบ ค. เป็นน้ำแร่ธรรมชาติ ง. เป็นน้ำตก	0	+ 1	-1	
50	รู้ตำแหน่ง(พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง	ประเทศใดต่อไปนี้ไม่จัดอยู่ในสามเหลี่ยมมรกต ก. ประเทศไทย ข. ประเทศลาว ค. ประเทศกัมพูชา ง. ประเทศเวียดนาม	0	0	+ 1	

ภาคผนวก ค

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการหาประสิทธิภาพดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

และ

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบระหว่างเรียน
	E_2	หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียน
	$\sum X$	คะแนนรวมของแบบทดสอบระหว่างเรียนที่นักเรียนกลุ่มทดลองทำได้
	$\sum Y$	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียนที่นักเรียนกลุ่มทดลองทำได้
	N	หมายถึง จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง
	A	หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบระหว่างเรียน
	B	หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

ตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ แบบเดี่ยว (n=3)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (40 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (40 คะแนน)
1	25	28
2	27	29
3	29	32
รวม	81	89

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{27 \times 100}{40}$$

$$E_1 = 67.50$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

$$E_2 = \frac{29.66 \times 100}{40}$$

$$E_2 = 74.15$$

ตารางที่ 2 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ แบบกลุ่ม (n=6)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (40 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (40 คะแนน)
1	28	29
2	30	32
3	30	34
4	32	33
5	32	33
6	34	34
รวม	186	195

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = 31 \times 100$$

$$\frac{\quad}{40}$$

$$E_1 = 77.50$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

$$E_2 = \frac{32.25 \times 100}{40}$$

$$E_2 = 81.25$$

ตารางที่ 3 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้
แบบภาคสนาม (n=9)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (40 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (40 คะแนน)
1	27	28
2	29	30
3	30	31
4	32	33
5	33	34
6	33	34
7	33	34
8	34	35
9	34	34
รวม	285	293

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E1 = \frac{31.67 \times 100}{40}$$

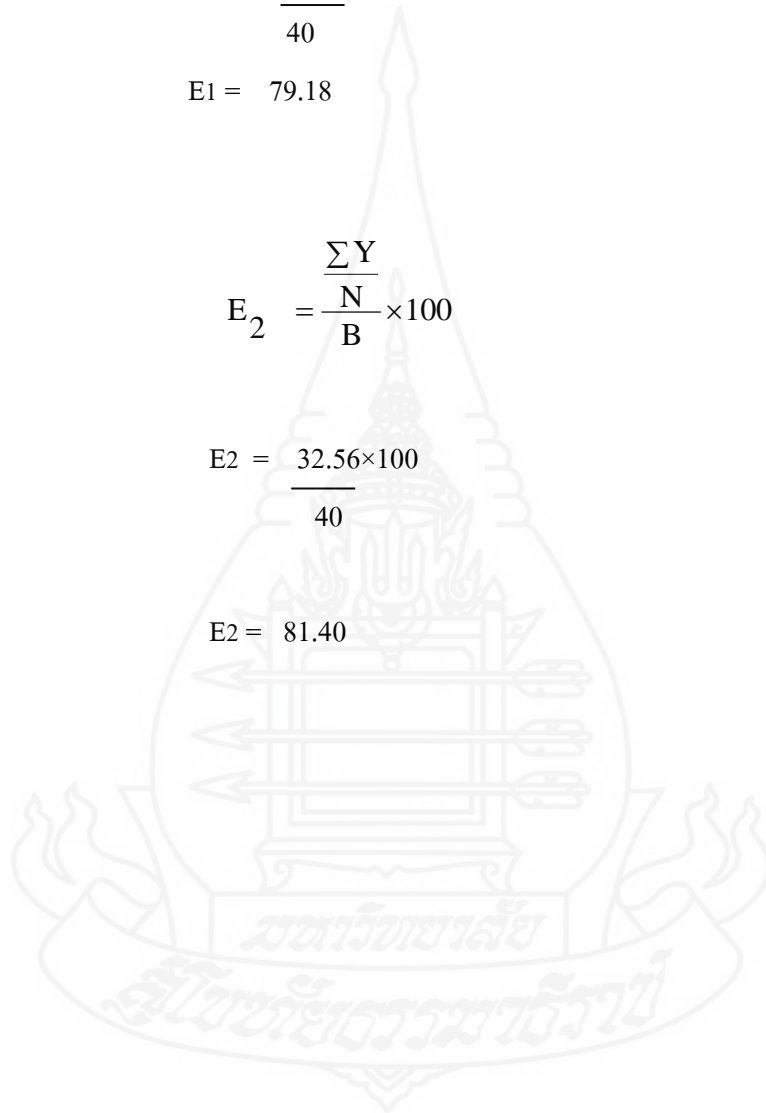
$$E1 = 79.18$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

$$E2 = \frac{32.56 \times 100}{40}$$

$$E2 = 81.40$$

ภาคผนวก ง

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างข้อสอบ

ตารางการวิเคราะห์โครงสร้างข้อสอบ

มาตรฐานการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้					
			ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การสร้างสรรค์
ส 5.1 ป.5/1	แผนที่ประเทศไทยและการอ่านแผนที่	ระบุตำแหน่ง (พิกัด ภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเองได้	1	1	1	1	1	-
ส 5.1 ป.5/1	รูปร่างแนวพรมแดนและอาณาเขตติดต่อของประเทศไทย	ระบุรูปร่าง แนวพรมแดน และอาณาเขตติดต่อของภูมิภาคตนเอง	1	1	1	1	1	-
ส 5.1 ป.5/2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีผลต่อวิถีชีวิต และการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาค	1	3	1	2	1	-

มาตรฐานการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้					
			ความจำ	ความเข้าใจ	การประยุกต์ใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การสร้างสรรค์
ส 5.1 ป.5/2	ภูมิศาสตร์ ภาคใต้	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้	1	2	1	1	1	-
ส 5.1 ป.5/2	ที่ตั้ง ขอบเขต และภูมิ ประเทศ ภาคใต้	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้	-	3	1	1	-	1
ส 5.1 ป.5/3	แม่น้ำ ลักษณะ ภูมิอากาศ และ ทรัพยากร ธรรมชาติ ภาคใต้	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้	1	3	2	2	2	-

ภาคผนวก จ

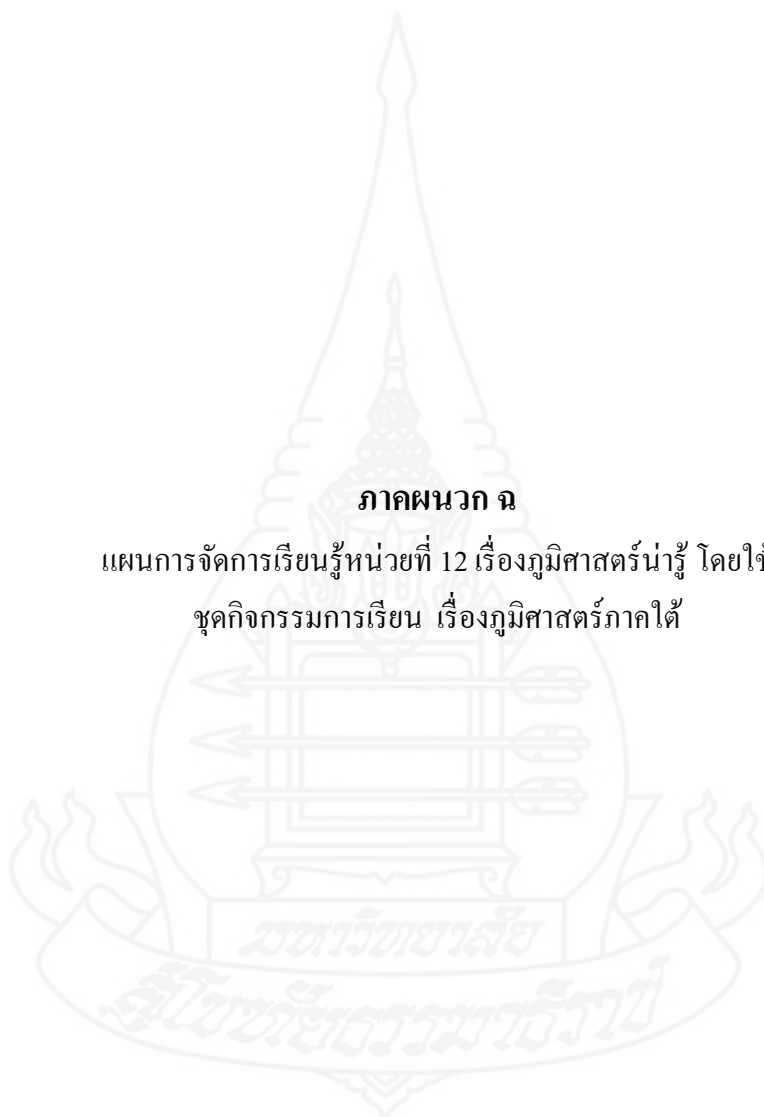
ตารางแสดงผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางแสดงผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	คะแนนก่อนเรียน (40 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (40 คะแนน)
1	ค.ช.หวันดารุส หวันหวัง	21	23
2	ค.ญ.ไปรยา โต๊ะเหม	28	35
3	ค.ช.ชนาธิป อะหลี	22	25
4	ค.ช.ชนสาร อะแเว	20	25
5	ค.ช.กฤษฎา เจาะหมิง	19	24
6	ค.ช.ตีหลง เจาะหมิง	18	22
7	ค.ญ.วิลาสินี สุหลง	27	34
8	ค.ญ.วนิศา อะแเว	26	34
9	ค.ญ.สุธาสิณี ลือแห่มะ	25	29
10	ค.ญ.นัฐญาภา นภาพันธุ์	27	34
11	ค.ญ.ชาวีณา สะแผล	27	35
12	ค.ญ.ชานูรี ลาเต๊ะ	25	33
13	ค.ญ.อนิสริศรา ยีสา	28	35
14	ค.ช.สิรภัทร เผ่าเพ็ง	17	26
15	ค.ช.อารีฟาน ปูเต๊ะ	18	24
16	ค.ช.ชลอชีพ บุญสา	24	33
17	ค.ช.นฤนาท มาลีหอม	20	25
รวม		392	496

ภาคผนวก ฉ

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 12 เรื่องภูมิศาสตร์น้ำรู้ โดยใช้
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 มารัฐประเทสไทยกันเถะ
 เรื่อง แผนทีประเทศไทยและการอ่านแผนที่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง
 จำนวน 1 ชั่วโมง

1. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/1 รู้ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเองได้

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

แผนที่ประเทศไทย แสดงอาณาเขตจังหวัดและภูมิภาคของไทย เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถใช้ศึกษาข้อมูลทำให้รู้ตำแหน่ง ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเอง

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเอง

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิภาคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการสำรวจค้นหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำแผนที่ประเทศไทยให้นักเรียนดูและให้นักเรียนช่วยกันหาจังหวัดที่ตนเองอาศัยอยู่

6.2 ขั้นสอน

1. ครูใช้ข้อสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทดสอบเพื่อวัดความรู้ที่นักเรียนมีมาก่อนที่จะเรียนเนื้อหา

2. ครูสอบถามนักเรียนว่าจังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่ในภูมิภาคใดบ้าง

3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจตรงกันว่าตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ เป็นระบบที่บ่งบอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่างๆบนพื้นผิวโลก โดยอาศัยเส้นโครงแผนที่ ซึ่งได้แก่เส้นขนานละติจูดตัดกับเส้นเมริเดียน

4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มศึกษาความรู้เรื่องที่ตั้งของประเทศไทย จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และช่วยออกมาชี้ตำแหน่งที่นักเรียนอาศัยอยู่จากในแผนที่ และบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา

5. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย พร้อมชี้แผนที่ทีละคน แบบเล่าเรื่องรอบวง

6. ครูกำหนดพิคัดทางภูมิศาสตร์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันหาระยะ และทิศทางของจังหวัดต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคในประเทศไทย

7. ครูอธิบายวิธีการแข่งขันให้นักเรียนเข้าใจว่า ครูกำหนดพิคัดโดยแสดงบัตรคำชื่อจังหวัด แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาระยะ และทิศทางเขียนลงในกระดาษคำตอบ กลุ่มใดส่งคำตอบเร็วและถูกต้องมากที่สุด ถือเป็นผู้ชนะ

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนทำใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องที่ตั้งของประเทศไทยในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปประโยชน์ของที่ตั้งของประเทศไทย

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย	แบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องที่ตั้งของประเทศไทย	ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องที่ตั้งของประเทศไทย	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5
- 2) บัตรคำ
- 3) ลูกโลก/แผนที่โลก
- 4) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องที่ตั้งของประเทศไทย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

เรื่อง รูปร่าง แนวพรมแดนและอาณาเขตติดต่อของประเทศไทย

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/1 รู้ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคตนเอง

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุรูปร่าง แนวพรมแดนและอาณาเขตติดต่อของภูมิภาคตนเองได้

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

แผนที่ประเทศไทย แสดงอาณาเขตจังหวัดและภูมิภาคของไทย เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถใช้ศึกษาข้อมูลทำให้รู้รูปร่าง แนวพรมแดนและอาณาเขตติดต่อของประเทศไทย

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเอง

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการสำรวจค้นหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 1)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับรูปร่างของประเทศไทยและรูปร่างของภาคใต้ว่ามีลักษณะคล้ายสิ่งใดหรือส่วนใดของขวาน

6.2 ขั้นสอน

1. ครูตัดจิ๊กซอร์เป็นรูปภาคต่างๆในประเทศไทย พร้อมยกขึ้นมาทีละภาคให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า ภาพที่ครูยกขึ้นมาเป็นรูปร่างของภาคใดในประเทศไทย
2. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนเล่นเกมส่ โดยนำรูปจิ๊กซอร์ที่ครูตัดมาต่อให้เป็นแผนที่ประเทศไทย
3. ครูสอบถามนักเรียนว่าเหตุใดจึงคิดว่ารูปร่างของประเทศไทยและรูปร่างของภาคใต้คล้ายกับสิ่งที่คุณเรียนตอบมาพร้อมบอกเหตุผล
4. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจตรงกันรูปร่างของประเทศไทยมีลักษณะคล้ายรูปขวานพร้อมกับให้นักเรียนศึกษาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบสาระการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องรูปร่างของประเทศไทย
5. สมาชิกแต่ละคนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนทำใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องรูปร่างของประเทศไทยและรูปร่างของภาคใต้
2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนผ่านมาเรื่องรูปร่างของประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 2)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนสลับกันถามว่าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศใดมีขนาดใหญ่ที่สุด และประเทศใดมีขนาดเล็กที่สุด

6.2 ขั้นสอน

1. ครูนำแผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาให้ให้นักเรียนดูและเปรียบเทียบขนาดของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนบอกจุดเด่นจุดด้อยของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. ครูให้นักเรียนศึกษาแนวพรมแดนในแผนที่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมทั้งออกมาชี้ในแผนที่หน้ากระดานที่ครูเตรียมไว้ให้
4. ครูให้นักเรียนศึกษาใบสาระการเรียนรู้ที่ 3 และใบสาระการเรียนรู้ที่ 4 จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
5. สมาชิกแต่ละคนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนทำใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแนวพรมแดนและอาณาเขต
2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนผ่านมาเรื่องแนวพรมแดนและอาณาเขต

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องรูปร่างของประเทศไทยและตรวจใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแนวพรมแดนและอาณาเขต	ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องรูปร่างของประเทศไทยและตรวจใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแนวพรมแดนและอาณาเขต	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5
- 2) แผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องรูปร่างของประเทศไทย แนวพรมแดนและอาณาเขตของประเทศไทย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง

1. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตัวชี้วัด ส 5.2 ป.5/2 อธิบายอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิต และการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาค

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีผลต่อวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ในภูมิภาค

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยมีอิทธิพลทางธรรมชาติ มีผลต่อวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ในภูมิภาคของตนเอง มนุษย์ต้องรู้จักปรับตัวหรือใช้วิถีชีวิตให้สอดคล้องกับลักษณะทางธรรมชาติในภูมิภาคของตนเอง

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีผลต่อวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ในภูมิภาค

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการสำรวจค้นหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 1)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามนักเรียนว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยมีอิทธิพลทางธรรมชาติมีผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอย่างไร

6.2 ขั้นสอน

1. ครูนำรูปภาพลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยแต่ละพื้นที่หรือแต่ละภาคให้นักเรียนดู
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่ารูปภาพที่ให้นักเรียนดูเป็นลักษณะทางกายภาพของภาคใด
3. ครูสอบถามนักเรียนว่าทำไมลักษณะทางกายภาพของแต่ละภาคจึงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบ้าง
4. นักเรียนแต่ละคนช่วยกันตอบคำถามที่ครูถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนสรุปลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยมีอิทธิพลทางธรรมชาติและส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอย่างไรบ้าง
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบกิจกรรมที่ 4 เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 2)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูถามความรู้เดิมนักเรียนที่เรียนผ่านมาในชั่วโมงที่ผ่านมา

6.2 ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนทบทวนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนผ่านมาทั้งหมดของตนเอง
2. หลังจากนั้นให้ครูให้นักเรียนเล่นเกมสัจจับคู่สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยพร้อมช่วยกันตรวจสอบว่าถูกต้องหรือไม่
3. ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น

4. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6.3 ชั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละคนรวบรวมชุดกิจกรรมเรียนเรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยส่งครูผู้สอน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย และแบบทดสอบหลังเรียน	ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย และแบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5
- 2) รูปภาพลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย
- 3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย
- 4) แบบทดสอบหลังเรียน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/2 ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญในภาคใต้นั้น สามารถหาข้อมูลได้จากแผนที่ แสดงลักษณะทางกายภาพและอาณาเขตของจังหวัดในภาคใต้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการสำรวจค้นหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามนักเรียนในห้องเรียนว่านักเรียนแต่ละคนอาศัยอยู่ในภาคใดบ้าง

6.2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่นักเรียนจะต้องเรียนในเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้
2. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนออกมาชี้ในแผนที่ว่านักเรียนอาศัยอยู่ในจังหวัดใดบ้าง
3. ครูสอบถามเหตุผลว่าทำไมนักเรียนถึงได้มาอาศัยอยู่ในภาคใต้ และภาคใต้มีลักษณะที่โดดเด่นอย่างไรบ้าง
4. ครูให้นักเรียนวาดภาพลักษณะโดดเด่นทางกายภาพของภาคใต้ที่นักเรียนประทับใจ พร้อมออกมานำเสนอให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียน
5. ครูนำแบบทดสอบก่อนเรียนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 2 เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้ ให้นักเรียนทดสอบ

6.3 ขั้นสรุป

1. เมื่อนักเรียนสอบเสร็จครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยข้อสอบก่อนเรียน
2. ครูบันทึกคะแนนการสอบก่อนเรียนของนักเรียนแต่ละคน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้	แบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้	(ประเมินตามสภาพจริง)
สังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการ ทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นใน การทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5
- 2) แบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ภาคใต้
 เรื่อง ที่ตั้ง ขอบเขต และลักษณะภูมิประเทศภาคใต้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
 จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/2 ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญในภาคใต้นั้น สามารถหาข้อมูลได้จากแผนที่ แสดงลักษณะทางกายภาพและอาณาเขตของจังหวัดในภาคใต้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการสำรวจค้นหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 1)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาชี้แผนที่บอกตำแหน่งของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย ครูชมเชยและให้กำลังใจกับนักเรียนที่ชี้แผนที่ได้ถูกต้อง
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนนำภาพเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดในภาคใต้มาทาบปัญหาเพื่อนในห้องว่า เป็นภาพใด อยู่ที่ไหน เพื่อความสนใจให้แก่ นักเรียน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

6.2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายพร้อมชี้แผนที่และให้ดูภาพประกอบในเรื่องลักษณะของภูมิลักษณะในภาคใต้เกี่ยวกับ ทิวเขา ที่ราบ แม่น้ำ ป่าไม้ เกาะ และหมู่เกาะ
2. ครูให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่คำขวัญและจังหวัดในภาคใต้
3. ครูสอบถามนักเรียนว่าแต่ละจังหวัดในภาคใต้มีทิวเขา ที่ราบ แม่น้ำ และหมู่เกาะอะไรบ้าง
4. นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องลักษณะของภูมิลักษณะในภาคใต้ จากหนังสือเรียนและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปภูมิลักษณะภาคใต้ในหัวข้อทิวเขา ที่ราบ แม่น้ำ ป่าไม้ เกาะ และหมู่เกาะ
2. ครูให้นักเรียนวาดแผนที่ภาคใต้ พร้อมทั้งวาดทิวเขาในจังหวัดต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 2)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามนักเรียนว่าภาคใต้มีสองฝั่งได้แก่อะไรบ้าง

6.2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายที่ตั้ง ขอบเขตและลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ให้นักเรียนเข้าใจพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
2. ครูนำฉลากจังหวัดในภาคใต้มาใส่กล่อง และสุ่มให้นักเรียนจับฉลากขึ้นมาทีละแผ่น พร้อมทั้งนำกระดาษมาแปะในกระดานให้ถูกฝั่ง โดยแบ่งเป็นฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน
3. หลังจากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องที่ตั้ง ขอบเขตและลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ จากหนังสือเรียนและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องลักษณะภูมิประเทศภาคใต้

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องลักษณะภูมิประเทศภาคใต้	ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องลักษณะภูมิประเทศภาคใต้	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5
- 2) แผนที่ประเทศไทย
- 3) ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคใต้

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ภาคใต้

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

เรื่อง แม่น้ำ ลักษณะภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติภาคใต้

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/3 ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญในภาคใต้นั้น สามารถหาข้อมูลได้จากแผนที่ แสดงลักษณะทางกายภาพและอาณาเขตของจังหวัดในภาคใต้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง เช่น แม่น้ำ กูเขา ป่าไม้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการสำรวจค้นหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 1)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำแผนที่ประเทศประเทศไทยให้นักเรียนดู พร้อมกับให้ตัวแทนนักเรียนออกมาชี้แม่น้ำในภาคใต้ว่ามีแม่น้ำอะไรบ้าง

6.2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายพร้อมชี้แผนที่และให้ดูภาพประกอบเกี่ยวกับ แม่น้ำ ในภาคใต้
2. หลังจากนั้นครูแจกแผนที่ภาคใต้ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนช่วยกันเติมชื่อแม่น้ำให้ถูกต้อง
3. เมื่อนักเรียนเติมชื่อแม่น้ำเสร็จให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องแม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้ และลักษณะภูมิอากาศของภาคใต้ จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 2)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้ชนิดต่างๆมาให้นักเรียนดูพร้อมทั้งถามนักเรียนดูว่านักเรียนรู้จักทรัพยากรธรรมชาติใดบ้าง

6.2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้ แต่ละชนิดให้นักเรียนเข้าใจ เช่น ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ และแร่ธาตุ เป็นต้น
2. ครูนำดินแต่ละชนิดมาให้นักเรียนศึกษาว่ามีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร พร้อมบันทึกลงในสมุด
3. ครูนำแร่แต่ละชนิดมาให้นักเรียนศึกษาว่าแร่แต่ละชนิดมีลักษณะเป็นอย่างไร พร้อมทั้งบันทึกลงในสมุด
4. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้จากใบสาระการเรียนรู้ที่ 5

6.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 5 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้

2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 5 เรื่องทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้	ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 5 เรื่องทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5
- 2) แผนที่ประเทศไทย
- 3) ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องแม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้ และใบกิจกรรมที่ 5 เรื่องทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้
- 4) แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น			
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
4	ความมีน้ำใจ			
5	การตรงต่อเวลา			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้ว

ขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ใฝ่เรียนรู้			มุ่งมั่นในการทำงาน			รวมคะแนน 6 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	
1	ค.ช.หวันดารุส หวันหวัง							
2	ค.ญ.ไปรยา โต้ะเหม							
3	ค.ช.ชนาธิป อะห์ลี							
4	ค.ช.ชนสาร อะแวง							
5	ค.ช.กฤษฎา เจาะหมิง							
6	ค.ช.ตีหลง เจาะหมิง							
7	ค.ญ.วิลาสินี สุหลง							
8	ค.ญ.วนิศา อะแวง							
9	ค.ญ.สุราสินี ลือแฮมะ							
10	ค.ญ.นัฐญาภา นภาพันธุ์							
11	ค.ญ.ชวีณา สะแหล							
12	ค.ญ.ชานูรี ลาเต๊ะ							
13	ค.ญ.อนิสริศรา ยี่สา							
14	ค.ช.สิรภัทร เผ่าเพ็ง							
15	ค.ช.อารีฟาน ปู่เต๊ะ							
16	ค.ช.ชลอธิป บุญสา							
17	ค.ช.นฤนาท มาลีหอม							

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
5- 6	ดี
4- 3	พอใช้

บันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล)
(ถ้ามี)

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....

นายโกศล สมคะเน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหน้าค่าย

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

- คำชี้แจง**
- ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน
 - ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

- ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย
 - ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - มีพื้นที่บางส่วนของประเทศอยู่ในซีกโลกใต้
 - มีพื้นที่ประเทศอยู่ในซีกโลกตะวันตกทั้งหมด
- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใดมีประโยชน์ต่อการเดินทางไปยังจังหวัดต่าง ๆ
 - แผนที่
 - ลูกโลก
 - ภาพถ่าย
 - กล้องส่องทางไกล
- ค่าของลองจิจูดและค่าละติจูดมีความสำคัญอย่างไร
 - ใช้บอกทิศทางของภูมิภาค
 - ใช้บอกอุณหภูมิของภูมิภาค
 - ใช้บอกความสูงต่ำของพื้นที่
 - ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของภูมิภาค
- ภาคตะวันออกและภาคใต้มีภูมิประเทศที่เหมือนกันอย่างไร
 - มีภูเขาทั่วทั้งภาค
 - มีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเล
 - มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม
 - มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง

5. ภาคใดของประเทศมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขา
- ภาคใต้
 - ภาคกลาง
 - ภาคเหนือ
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6. กุดหรือทะเลสาบรูปแอกเกิดจากลักษณะการไหลของแม่น้ำที่มีลักษณะอย่างไร
- ไหลเป็นเส้นตรง
 - ไหลคดเคี้ยว
 - ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ
 - ไหลจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูง
7. แอนนาต้องการเดินทางท่องเที่ยวดินแดนด้ามขวาน แอนนาจะต้องเดินทางไปยังภาคใด
- ภาคเหนือ
 - ภาคกลาง
 - ภาคตะวันตก
 - ภาคใต้
8. ข้อใดเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือ และมีพื้นที่ติดกับประเทศพม่า
- ลำปาง
 - ราชบุรี
 - อุตรดิตถ์
 - แม่ฮ่องสอน
9. ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในภูมิภาคที่เป็นทะเล ข้อใดเด่นชัดที่สุด
- การทำไร่
 - การทำประมง
 - การปลูกพืชเมืองหนาว
 - การทำโรงงานอุตสาหกรรม
10. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชชนิดใด
- เงาะ
 - ลำไย
 - กาแฟ

ง. มันสำปะหลัง

11. จังหวัดใดในภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด
- ก. ระนอง กระบี่
- ข. ชุมพร ตรัง
- ค. ปัตตานี ยะลา
- ง. นราธิวาส สตูล
12. จังหวัดใดในภาคใต้ที่ถูกเรียกว่า “เมืองฝนแปด แดดสี่”
- ก. ระนอง
- ข. ตรัง
- ค. นครศรีธรรมราช
- ง. สงขลา
13. การทำลายป่าชายเลนจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรใดมากที่สุด
- ก. น้ำ
- ข. ดิน
- ค. สัตว์ป่า
- ง. สัตว์น้ำ
14. เกาะสมุขมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชใด
- ก. มะนาว
- ข. มะม่วง
- ค. มะพร้าว
- ง. มะปราง
15. ข้อใดไม่ใช่แหลมที่อยู่ในภาคใต้
- ก. แหลมตะลุมพุก
- ข. แหลมฉบัง
- ค. แหลมโพธิ์
- ง. แหลมสมิหรา
16. ประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาของคนไทยเชื้อสายจีนทางฝั่งทะเลตะวันตกคือ
- ประเพณีใด
- ก. ประเพณีลอยเรือ
- ข. ประเพณีกินผัก

- ค. ประเพณีสารีรายอ
 ง. ประเพณีบุญบั้งไฟ
17. ประเพณีสารีรายอ ที่เป็นวันออกบวช เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันอะไร
 ก. อีดิลฟิตรี
 ข. อีดิลอัฎฮา
 ค. กวนข้าวอาซุร
 ง. ประเพณีสะเดาะเคราะห์
18. ถ้าจะตั้งโรงงานผลิตปลากระป๋องให้ใกล้แหล่งวัตถุดิบ แรงงานหาง่าย ควรเลือกพื้นที่
 ในข้อใดจึงเหมาะสมที่สุด
 ก. เชียงใหม่ กาญจนบุรี
 ข. สมุทรสาคร ระยอง
 ค. แม่ฮ่องสอน สระแก้ว
 ง. อุดรดิตถ์ สมุทรปราการ
19. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นภูมิประเทศของประเทศไทย
 ก. มีภูเขาทอดยาวในภาคเหนือ
 ข. มีทะเลขนานทั้งสองด้านในภาคใต้
 ค. มีที่ราบกว้างในภาคกลาง
 ง. มีพื้นที่ทั้งประเทศเป็นดินทรายทั้งหมด
20. ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรใด
 ก. คาบสมุทรอินโดจีน
 ข. คาบสมุทรอินโดนีเซีย
 ค. คาบสมุทรอินเดีย
 ง. คาบสมุทรเกาหลีเหนือ
21. ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่น้อยที่สุด
 ก. ประเทศอินโดนีเซีย
 ข. ประเทศมาเลเซีย
 ค. ประเทศเวียดนาม
 ง. ประเทศสิงคโปร์
22. ประเทศใดไม่ได้มีอาณาเขตติดกับประเทศไทย
 ก. ประเทศพม่า

- ข. ประเทศเวียดนาม
ค. ประเทศลาว
ง. ประเทศกัมพูชา
23. เพราะเหตุใดภาคกลางจึงเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญ
ก. เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย
ข. เป็นที่ราบลุ่ม
ค. เป็นทะเลน้ำจืด
ง. เป็นจุดศูนย์กลางการคมนาคม
24. สีใดไม่มีในสัญลักษณ์ธงชาติของประเทศไทย
ก. สีแดง
ข. สีขาว
ค. สีน้ำเงิน
ง. สีน้ำตาล
25. ประเทศใดต่อไปนี้ไม่จัดอยู่ในสามเหลี่ยมมรกต
ก. ประเทศไทย
ข. ประเทศลาว
ค. ประเทศกัมพูชา
ง. ประเทศเวียดนาม
26. ทิวเขาสันกาลาคีรีกั้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศใด
ก. ประเทศมาเลเซีย
ข. ประเทศพม่า
ค. ประเทศเวียดนาม
ง. ประเทศกัมพูชา
27. จังหวัดใดในภาคใต้ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล
ก. จังหวัดยะลา
ข. จังหวัดสตูล
ค. จังหวัดสงขลา
ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช
28. จังหวัดใดไม่ได้อยู่ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก
ก. ระนอง

ข. พังงา

ค. ภูเก็ต

ง. พัทลุง

29. ที่ราบภาคใต้มีลักษณะอย่างไรบ้าง

ก. แบบยกตัวและแบบยุบตัว

ข. แบบยกสูงและต่ำลง

ค. แบบคลื่นขนาน

ง. แบบลอยตัวและหนุนสูง

30. ภาคใต้ประกอบด้วยกี่จังหวัด

ก. 14 จังหวัด

ข. 15 จังหวัด

ค. 16 จังหวัด

ง. 17 จังหวัด

31. แม่น้ำใดไม่ได้ไหลสู่ทะเลอ่าวไทย

ก. แม่น้ำชุมพร

ข. แม่น้ำตาปี

ค. แม่น้ำปัตตานี

ง. แม่น้ำตรัง

32. ชายฝั่งด้านตะวันออกหรือฝั่งอ่าวไทยของภาคใต้มีลักษณะเป็นอย่างไร

ก. เป็นฝั่งทะเลจมตัว

ข. เป็นหาดทรายกว้าง

ค. เป็นหาดดินโคลน

ง. เป็นทะเลน้ำจืด

33. จังหวัดที่ฝนตกชุกที่สุดในภาคใต้คือจังหวัดใด

ก. จังหวัดพังงา

ข. จังหวัดชุมพร

ค. จังหวัดระนอง

ง. จังหวัดยะลา

34. จังหวัดใดมีฝนตกน้อยที่สุดในภาคใต้
- ก. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - ข. จังหวัดพัทลุง
 - ค. จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ง. จังหวัดภูเก็ต
35. ลักษณะภูมิอากาศของภาคใต้เป็นแบบใด
- ก. แบบร้อนชื้น
 - ข. แบบอากาศหนาว
 - ค. แบบอบอุ่น
 - ง. แบบร้อนอบอ้าว
36. ทิวเขาสันกาลาศีรี เป็นทิวเขาหินชนิดใด
- ก. หินดินดาน
 - ข. หินแกรนิต
 - ค. หินทราย
 - ง. หินอัคนี
37. ถ้าต้องการท่องเที่ยวชมทะเลที่สวยงาม และดำน้ำดูปะการัง ควรไปท่องเที่ยวจังหวัดใด
- ก. สตูล
 - ข. พังงา
 - ค. กาญจนบุรี
 - ง. นครราชสีมา
38. คนที่อาศัยบริเวณที่ราบลุ่ม มักจะประกอบอาชีพใดมากที่สุด
- ก. หาของป่า
 - ข. ทำนาเกลือ
 - ค. ทำเหมืองแร่
 - ง. เพาะปลูก
39. ทรัพยากรดินในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นอย่างไร
- ก. ดินร่วน
 - ข. ดินทราย
 - ค. ดินปนทราย
 - ง. ดินเหนียว

40. แร่อะไรที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากที่สุด

- ก. แร่ดีบุก
- ข. แร่พลวง
- ค. แร่สังกะสี
- ง. แร่ฟลูออไรต์

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

- คำชี้แจง** 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

1. รูปร่างของประเทศไทยคล้ายกับสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ขวาน
 - ข. หัวช้าง
 - ค. พานพุ่ม
 - ง. รวงข้าว
2. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย
 - ก. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ข. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ค. มีพื้นที่บางส่วนของประเทศอยู่ในซีกโลกใต้
 - ง. มีพื้นที่ประเทศอยู่ในซีกโลกตะวันตกทั้งหมด
3. ส่วนที่แคบที่สุดของประเทศไทยอยู่ในจังหวัดใด
 - ก. ตรัง
 - ข. ภูเก็ต
 - ค. พัทลุง
 - ง. ประจวบคีรีขันธ์
4. ภาคใดของประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขา
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคเหนือ
 - ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. ค่าของLongitudeและค่าละติจูดมีความสำคัญอย่างไร
- ใช้บอกทิศทางของภูมิภาค
 - ใช้บอกอุณหภูมิของภูมิภาค
 - ใช้บอกความสูงต่ำของพื้นที่
 - ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของภูมิภาค
6. ข้อใดเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือ และมีพื้นที่ติดกับประเทศพม่า
- ลำปาง
 - ราชบุรี
 - อุตรดิตถ์
 - แม่ฮ่องสอน
7. ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในภูมิภาคที่เป็นทะเล ข้อใดเด่นชัดที่สุด
- การทำไร่
 - การทำประมง
 - การปลูกพืชเมืองหนาว
 - การทำโรงงานอุตสาหกรรม
8. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใดมีประโยชน์ต่อการเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆ
- แผนที่
 - ลูกโลก
 - ภาพถ่าย
 - กล้องส่องทางไกล
9. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชชนิดใด
- เงาะ
 - ลำไย
 - กาแฟ
 - มันสำปะหลัง
10. จังหวัดใดในภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด
- ระนอง กระบี่
 - ชุมพร ตรัง
 - ปัตตานี ยะลา

ง. นราธิวาส สตูล

11. แอนนาต้องการเดินทางท่องเที่ยวดินแดนด้ามขวาน แอนนาจะต้องเดินทางไปยังภาคใด

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคตะวันตก
- ง. ภาคใต้

12. เกาะสมุขมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชใด

- ก. มะนาว
- ข. มะม่วง
- ค. มะพร้าว
- ง. มะปราง

13. จังหวัดใดในภาคใต้ที่ถูกเรียกว่า “เมืองฝนแปด แดดสี่”

- ก. ระนอง
- ข. ตรัง
- ค. นครศรีธรรมราช
- ง. สงขลา

14. การทำลายป่าชายเลนจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรใดมากที่สุด

- ก. น้ำ
- ข. ดิน
- ค. สัตว์ป่า
- ง. สัตว์น้ำ

15. ประเพณีฮารีรายอ ที่เป็นวันออกบวช เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันอะไร

- ก. อีดิลฟิตรี
- ข. อีดิลฮัจญา
- ค. กวนข้าวอาซุร
- ง. ประเพณีสะเดาะเคราะห์

16. ข้อใดไม่ใช่แหลมที่อยู่ในภาคใต้

- ก. แหลมตะลุมพุก
- ข. แหลมฉบัง
- ค. แหลมโพธิ์

ง. แหลมสมิหรา

17. ประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาของคนไทยเชื้อสายจีนทางฝั่งทะเลตะวันตก

คือประเพณีใด

ก. ประเพณีลอยเรือ

ข. ประเพณีกินผัก

ค. ประเพณีฮารีรายอ

ง. ประเพณีบุญบั้งไฟ

18. ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรใด

ก. คาบสมุทรอินโดจีน

ข. คาบสมุทรอินโดนีเซีย

ค. คาบสมุทรอินเดีย

ง. คาบสมุทรเกาหลีเหนือ

19. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นภูมิประเทศของประเทศไทย

ก. มีภูเขาทอดยาวในภาคเหนือ

ข. มีทะเลขนานทั้งสองด้านในภาคใต้

ค. มีที่ราบกว้างในภาคกลาง

ง. มีพื้นที่ทั้งประเทศเป็นดินทรายทั้งหมด

20. จังหวัดใดอยู่เหนือสุดของประเทศไทย

ก. เชียงใหม่

ข. เชียงราย

ค. แม่ฮ่องสอน

ง. อุตรดิตถ์

21. ประเทศไทยใหญ่เป็นอันดับที่เท่าใดของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ก. อันดับที่ 1

ข. อันดับที่ 2

ค. อันดับที่ 3

ง. อันดับที่ 4

22. ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่น้อยที่สุด

ก. ประเทศอินโดนีเซีย

ข. ประเทศมาเลเซีย

- ค. ประเทศเวียดนาม
 - ง. ประเทศสิงคโปร์
23. ประเทศใดไม่ได้มีอาณาเขตติดกับประเทศไทย
- ก. ประเทศพม่า
 - ข. ประเทศเวียดนาม
 - ค. ประเทศลาว
 - ง. ประเทศกัมพูชา
24. ทิวเขาสันกาลาคีรีกั้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศใด
- ก. ประเทศมาเลเซีย
 - ข. ประเทศพม่า
 - ค. ประเทศเวียดนาม
 - ง. ประเทศกัมพูชา
25. สีใดไม่มีในสัญลักษณ์ธงชาติของประเทศไทย
- ก. สีแดง
 - ข. สีขาว
 - ค. สีน้ำเงิน
 - ง. สีน้ำตาล
26. ประเทศใดต่อไปนี้ไม่จัดอยู่ในสามเหลี่ยมมรกต
- ก. ประเทศไทย
 - ข. ประเทศลาว
 - ค. ประเทศกัมพูชา
 - ง. ประเทศเวียดนาม
27. จังหวัดใดไม่ได้อยู่ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก
- ก. ระนอง
 - ข. พังงา
 - ค. ภูเก็ต
 - ง. พัทลุง
28. ภาคใต้ประกอบด้วยกี่จังหวัด
- ก. 14 จังหวัด
 - ข. 15 จังหวัด

- ค. 16 จังหวัด
- ง. 17 จังหวัด
29. จังหวัดใดในภาคใต้ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล
- ก. จังหวัดยะลา
- ข. จังหวัดสตูล
- ค. จังหวัดสงขลา
- ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช
30. ที่ราบภาคใต้มีลักษณะอย่างไรบ้าง
- ก. แบบยกตัวและแบบยุบตัว
- ข. แบบยกสูงและต่ำลง
- ค. แบบคลื่นขนาน
- ง. แบบลอยตัวและหนุนสูง
31. ชายฝั่งด้านตะวันออกหรือฝั่งอ่าวไทยของภาคใต้มีลักษณะเป็นอย่างไร
- ก. เป็นฝั่งทะเลจมตัว
- ข. เป็นหาดทรายกว้าง
- ค. เป็นหาดดินโคลน
- ง. เป็นทะเลน้ำจืด
32. แม่น้ำใดไม่ได้ไหลสู่ทะเลอ่าวไทย
- ก. แม่น้ำชุมพร
- ข. แม่น้ำตาปี
- ค. แม่น้ำปัตตานี
- ง. แม่น้ำตรัง
33. ลักษณะภูมิอากาศของภาคใต้เป็นแบบใด
- ก. แบบร้อนชื้น
- ข. แบบอากาศหนาว
- ค. แบบอบอุ่น
- ง. แบบร้อนอบอ้าว
34. จังหวัดที่ฝนตกชุกที่สุดในภาคใต้คือจังหวัดใด
- ก. จังหวัดพังงา
- ข. จังหวัดชุมพร

- ค. จังหวัดระนอง
ง. จังหวัดยะลา
35. จังหวัดใดมีฝนตกน้อยที่สุดในภาคใต้
ก. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ข. จังหวัดพัทลุง
ค. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ง. จังหวัดภูเก็ต
36. ถ้าต้องการท่องเที่ยวชมทะเลที่สวยงาม และดำน้ำดูปะการัง ควรไปท่องเที่ยว
จังหวัดใด
ก. สตูล
ข. พังงา
ค. กาญจนบุรี
ง. นครราชสีมา
37. คนที่อาศัยบริเวณที่ราบลุ่ม มักจะประกอบอาชีพใดมากที่สุด
ก. หาของป่า
ข. ทำนาเกลือ
ค. ทำเหมืองแร่
ง. เพาะปลูก
38. ทิวเขาสันกาลาศีรี เป็นทิวเขาหินชนิดใด
ก. หินดินดาน
ข. หินแกรนิต
ค. หินทราย
ง. หินอัคนี
39. แร่อะไรที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากที่สุด
ก. แร่ดีบุก
ข. แร่พลวง
ค. แร่สังกะสี
ง. แร่ฟลูออไรด์

40. ทรัพย์ากรดินในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นอย่างไร

- ก. ดินร่วน
- ข. ดินทราย
- ค. ดินปนทราย
- ง. ดินเหนียว

ภาคผนวก ข
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

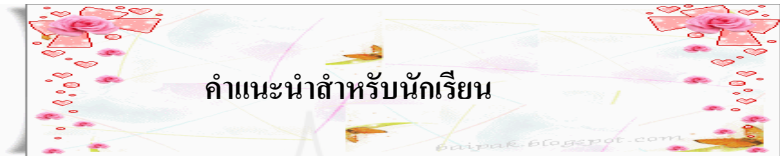
1. ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฉบับนี้ เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย ประกอบด้วย
 - คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรมฝึก
 - คำแนะนำสำหรับครู
 - คำแนะนำสำหรับนักเรียน
 - ทดสอบก่อนเรียน
 - ใบสาระการเรียนรู้
 - ใบกิจกรรม
 - เฉลยใบกิจกรรม
 - ทดสอบหลังเรียน
3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์ใต้ ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย ใช้เวลาศึกษา 5 ชั่วโมง
4. วิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย
 - ศึกษาชุดการเรียนรู้อย่างละเอียดและปฏิบัติตามขั้นตอน
 - ก่อนให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูต้องชี้แจงแนะนำวิธีการให้นักเรียนทราบ
 - ในขณะที่นักเรียนทำใบกิจกรรมครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้วบันทึกลงในใบติดตามผลการเรียน

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

คำแนะนำสำหรับครู

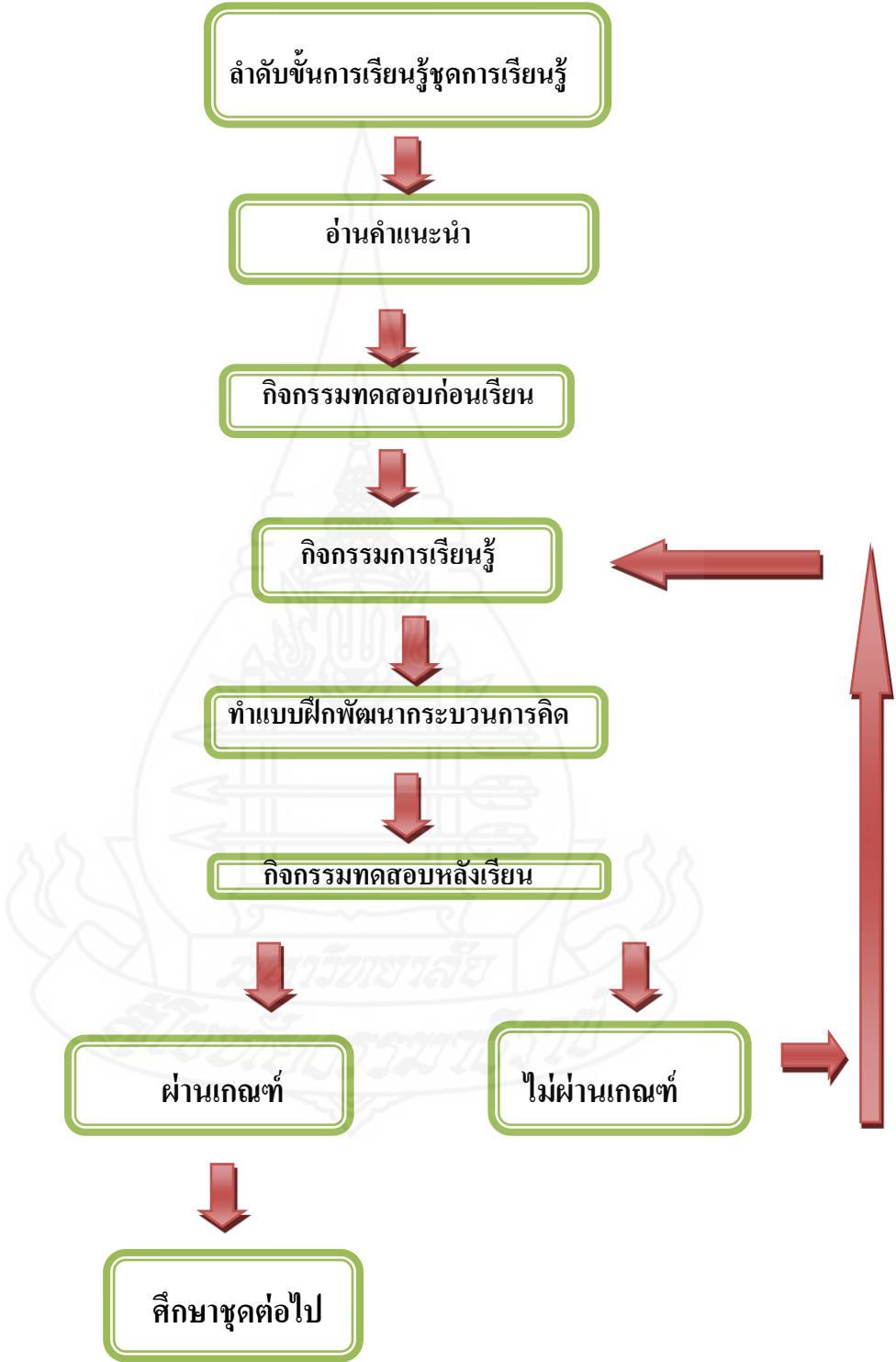
1. ครูควรจัดเตรียมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ใบคำสั่ง ใบสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้
- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใบเฉลยแนวคำตอบ ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ ให้ครบถ้วน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ ก่อนนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญให้นักเรียนทราบ
4. แจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนศึกษาและแนะนำวิธีใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง
5. ดำเนินการสอนตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
6. หากมีนักเรียนบางคนเรียนไม่ทัน ครูควรให้คำแนะนำหรืออาจมอบหมายงานหรือเอกสาร ให้ศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง
7. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนควรช่วยกันสรุป และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้
8. ครูเฉลยแนวการตอบใบกิจกรรม แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน และบันทึกคะแนนของนักเรียน แต่ละคนไว้ เพื่อประเมินการพัฒนาและความก้าวหน้า หากนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์
9. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มหรือนั่งเป็นรายบุคคลก็ได้

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

1. อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ก่อนนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 10 นาที เพื่อประเมินความรู้เดิม
3. ศึกษาชุดการเรียนรู้ จากใบสาระการเรียนรู้ที่ครูจัดเตรียมไว้ด้วยความตั้งใจโดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่ง
4. เมื่อนักเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนทำใบกิจกรรมจากใบกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
5. หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในสาระการเรียนรู้ใดก็ให้กลับไปศึกษาอีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
6. ทำกิจกรรมทดสอบหลังการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
7. ในการปฏิบัติกิจกรรมตามใบกิจกรรม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนขอให้นักเรียน ทำด้วยความตั้งใจและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำ

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

แผนภูมิ แสดงลำดับขั้นการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ประเทศไทยชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

สาระสำคัญ

แผนที่ประเทศไทย แสดงอาณาเขตจังหวัดและภูมิภาคของไทย เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถใช้ศึกษาข้อมูลทำให้รู้ตำแหน่ง ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเอง

มาตรฐาน ส 5.1

เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ส 5.1 ป.5/1 รู้ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของ ภูมิภาคตนเอง

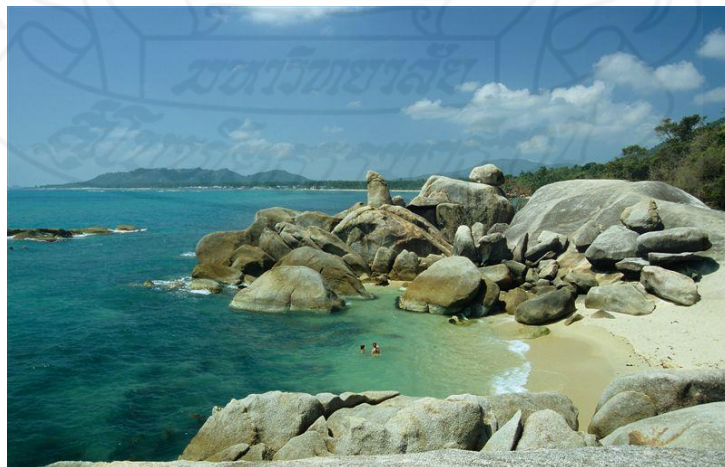
จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเองได้

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

สาระการเรียนรู้

- ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเอง

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบคำสั่ง

1. นักเรียนอ่านคำสั่งนี้เองสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
2. ศึกษาใบสาระการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ลงในสมุด
4. นักเรียนทำแบบฝึกหัดการเรียนรู้สู่กระบวนการคิดจากใบกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
5. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดการเรียนรู้สู่กระบวนการคิดเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียน

ตรวจเฉลย

แนวคำตอบ ห้ามนักเรียนเปิดดูเฉลยแนวคำตอบก่อน

ก่อนเรียน...นักเรียน
อ่านใบคำสั่งให้เข้าใจก่อนนะคะ

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

- คำชี้แจง**
1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
1. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย
 - ก. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
 - ข. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ค. มีพื้นที่บางส่วนของประเทศอยู่ในซีกโลกใต้
 - ง. มีพื้นที่ประเทศอยู่ในซีกโลกตะวันตกทั้งหมด
 2. รูปร่างของประเทศไทยคล้ายกับสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ขวาน
 - ข. หัวช้าง
 - ค. พานพุ่ม
 - ง. รวงข้าว
 3. ค่าของลองจิจูดและค่าละติจูดมีความสำคัญอย่างไร
 - ก. ใช้บอกทิศทางของภูมิภาค
 - ข. ใช้บอกอุณหภูมิของภูมิภาค
 - ค. ใช้บอกความสูงต่ำของพื้นที่
 - ง. ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของภูมิภาค
 4. ส่วนที่แคบที่สุดของประเทศไทยอยู่ในจังหวัดใด
 - ก. ตรัง
 - ข. ภูเก็ต
 - ค. พัทลุง
 - ง. ประจวบคีรีขันธ์

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

5. ภาคใดของประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขา
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคเหนือ
 - ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใดมีประโยชน์ต่อการเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆ
 - ก. แผนที่
 - ข. ลูกโลก
 - ค. ภาพถ่าย
 - ง. กล้องส่องทางไกล
7. แอนนาต้องการเดินทางท่องเที่ยวดินแดนด้ามขวาน แอนนาจะต้องเดินทางไปยังภาคใด
 - ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคตะวันตก
 - ง. ภาคใต้
8. ข้อใดเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือ และมีพื้นที่ติดกับประเทศพม่า
 - ก. ลำปาง
 - ข. ราชบุรี
 - ค. อุตรดิตถ์
 - ง. แม่ฮ่องสอน
9. ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในภูมิภาคที่เป็นทะเล ข้อใดเด่นชัดที่สุด
 - ก. การทำไร่
 - ข. การทำประมง
 - ค. การปลูกพืชมี อดหนาว
 - ง. การทำโรงงานอุตสาหกรรม
10. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชชนิดใด
 - ก. เงาะ
 - ข. ลำไย
 - ค. กาแฟ
 - ง. มันสำปะหลัง

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1
เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

- คำชี้แจง 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม	10
คะแนนที่ได้	

ผลการประเมิน

ดีมาก

ดี

พอใช้

ปรับปรุง

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนนระหว่าง 9 – 10 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
- คะแนนระหว่าง 7 – 8 อยู่ในเกณฑ์ ดี
- คะแนนระหว่าง 5 – 6 อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
- คะแนนระหว่าง 4 – 0 อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เฉลย

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ข้อ 1	ตอบ ข
ข้อ 2	ตอบ ก
ข้อ 3	ตอบ ง
ข้อ 4	ตอบ ง
ข้อ 5	ตอบ ค
ข้อ 6	ตอบ ก
ข้อ 7	ตอบ ง
ข้อ 8	ตอบ ง
ข้อ 9	ตอบ ข
ข้อ 10	ตอบ ง

ทำได้ก็ข้อไม่เป็นไร
ศึกษาต่อไปแล้วจะรู้แหละ

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 1

ที่ตั้งของประเทศไทย

ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในทวีปเอเชีย หรือในซีกโลกเหนือ ระหว่างเส้นละติจูด 5 - 20 องศาเหนือ และระหว่างลองจิจูด 97 - 105 องศาตะวันออก

แผนที่ทวีปเอเชีย

<http://ns.dkt.ac.th/~aanuza/krupanee/m4/asia62.jpg>

สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งของประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้มาเติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

ภาคตะวันออก ภาคใต้ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ภูเขาทอดยาว ทะเลขนานสองข้าง
ที่ราบกว้าง คาบสมุทรอินโดจีน

คำถาม	คำตอบ
1. ให้นักเรียนบอกที่ตั้งของประเทศไทยให้ถูกต้อง
2. ที่ตั้งของประเทศไทยส่งผลดีต่อประเทศไทยอย่างไร
3. ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศเด่นอย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างมา 3 แบบ
4. ถ้านักเรียนต้องการเดินทางไปชมความงามของทะเล ชายหาด เกาะต่างๆ ควรเดินทางไปภาคใด เพราะเหตุใด

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เฉลยแนวการตอบ ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งของประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม	คำตอบ
1. ให้นักเรียนบอกที่ตั้งของประเทศไทยให้ถูกต้อง	ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในทวีปเอเชีย หรือในซีกโลกเหนือ ระหว่างเส้นละติจูด 5 - 20 องศาเหนือ และระหว่างลองจิจูด 97 - 105 องศาตะวันออก
2. ที่ตั้งของประเทศไทยส่งผลดีต่อประเทศไทยอย่างไร	จากการที่มีลักษณะเป็นคาบสมุทรติดทะเลทั้งสองด้าน ทำให้มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สะดวก และเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค มีท่าอากาศยานที่ได้มาตรฐานทำให้เป็นศูนย์กลางของทวีปเอเชีย
3. ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศเด่นอย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างมา 3 แบบ	<ol style="list-style-type: none"> มีภูเขาทอดยาวในภาคเหนือเป็นพรมแดนกั้นอาณาเขตประเทศ มีทะเลขนานทั้งสองด้าน คือทางตะวันออกมีอ่าวไทย ทางด้านตะวันตกมีทะเลอันดามัน มีที่ราบกว้างใหญ่ในภาคกลาง บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญ
4. ถ้านักเรียนต้องการเดินทางไปชมความงามของทะเล ชายหาด เกาะต่างๆ ควรเดินทางไปภาคใด เพราะเหตุใด	เดินทางไปภาคใต้และภาคตะวันออก เพราะมีอาณาเขตติดกับทะเลทั้ง 2 ภาค

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 2

รูปร่างของประเทศไทย

ประเทศไทยมีรูปร่างลักษณะคล้ายขวาน ความยาวของประเทศวัดจากบริเวณที่อยู่เหนือสุด คือ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จนถึงบริเวณใต้สุดที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีความยาวประมาณ 1,620 กิโลเมตร ความกว้างของประเทศวัดจากบริเวณที่อยู่ตะวันออกสุด คือ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ไปถึงบริเวณตะวันตกสุด คือ ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีความกว้างประมาณ 780 กิโลเมตร ส่วนแคบที่สุดของประเทศ คือ พื้นที่ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วัดจากพรมแดนประเทศพม่าถึงชายฝั่งอ่าวไทย มีความกว้างเพียง 10.96 กิโลเมตร

ส่วนที่แคบที่สุดของคาบสมุทรอินโดจีน คือ บริเวณที่เรียกว่า “คอคอคกระ” อยู่ระหว่างอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง กับอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีความกว้างประมาณ 64 กิโลเมตร

เพื่อนๆ คงเข้าใจรูปร่างของประเทศไทย
กันแล้วนะค่ะ

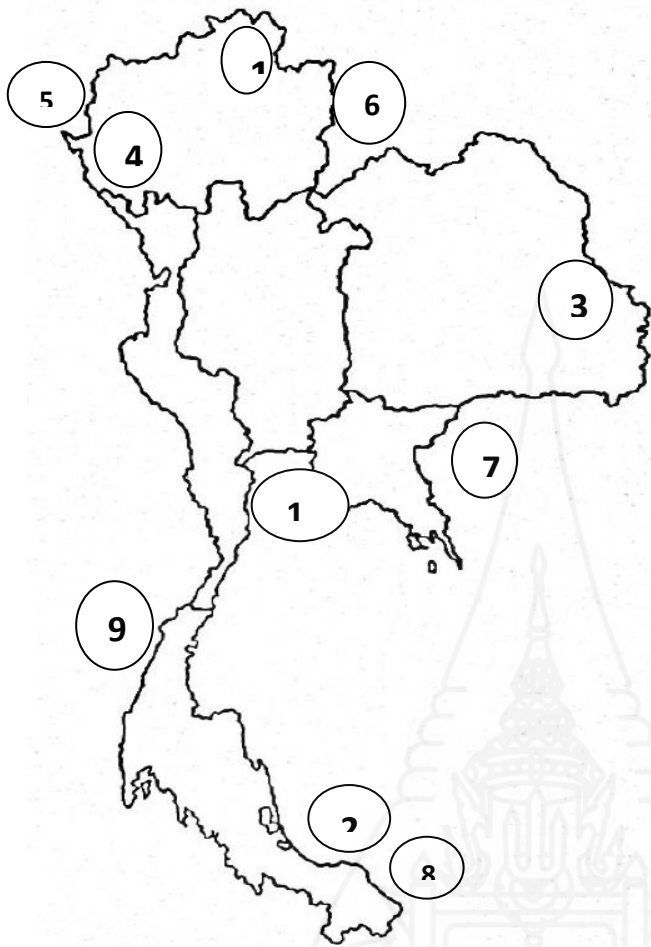

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบกิจกรรมที่ 2
เรื่อง รูปร่างของประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขในแผนที่โครงร่างมาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความให้สัมพันธ์กัน

.....อำเภอแม่สาย

.....อำเภอเบตง

.....อำเภอพืชมั่งสาหาร

.....อำเภอแม่สะเรียง

.....ทะเลอันดามัน

.....พม่า

.....ลาว

.....กัมพูชา

.....มาเลเซีย

.....อ่าวไทย

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2
เรื่อง รูปร่างของประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขในแผนที่โครงร่างมาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความให้สัมพันธ์กัน

.....1.....อำเภอแม่สาย

.....2.....อำเภอเบตง

.....3.....อำเภอพิบูลมังสาหาร

.....4.....อำเภอแม่สะเรียง

.....9.....ทะเลอันดามัน

.....5.....พม่า

.....6.....ลาว

.....7.....กัมพูชา

.....8.....มาเลเซีย

....10.....อ่าวไทย

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 3

ขนาดของประเทศไทย

ประเทศไทยมีพื้นที่ 513,115.029 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ รองจากประเทศอินโดนีเซียและพม่า เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลำดับ	ประเทศ	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ลำดับ	ประเทศ	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)
1	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	1,919,440	7	สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว	236,800
2	สหภาพพม่า	674,500	8	ราชอาณาจักรกัมพูชา	181,040
3	ราชอาณาจักรไทย	513,115	9	สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยติมอร์ - เลสเต	15,007
4	มาเลเซีย	329,750	10	เนการาบรูไนดารุส ซาลาม	5,770
5	สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม	329,560	11	สาธารณรัฐสิงคโปร์	693
6	สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	300,000			

ที่มา : The World Almanac and Book of Facts, 2016.

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 4

แนวพรมแดนและอาณาเขต

การแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศ โดยทั่วไปใช้ลักษณะทางธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น บริเวณชายแดนที่เป็นภูเขาจะใช้แนวสันปันน้ำ บริเวณที่เป็นแม่น้ำและคลองใช้ร่องน้ำลึก แต่หากเป็นที่ราบจะใช้หลักเขต หรือบางแห่งสร้างเป็นกำแพงหรือรั้วลวดหนาม

ประเทศไทย มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ เรียงตามลำดับแนวพรมแดนจากยาวไปหาสั้นได้ดังนี้

1. สหภาพพม่า มีแนวพรมแดนยาวที่สุด เส้นกั้นเขตแดนที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขาแดนลาว ทิวเขาถนนธงชัย ทิวเขาตะนาวศรี แม่น้ำรวก แม่น้ำสาย แม่น้ำเมย แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำกระบุรี บริเวณแนวพรมแดนนับตั้งแต่บ้าน สบรวก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและระนอง มีดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ เป็นบริเวณที่บรรจบกัน 3 ประเทศพอดี คือ ไทย (จ.เชียงราย) พม่า ลาว มีปัญหาเรื่องการปลูกฝิ่น ปัจจุบันพัฒนาไปปลูกพืชเมืองหนาวอื่นๆมากขึ้น

2. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เส้นกั้นเขตแดนที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขาหลวงพระบาง ทิวเขาพนมดงรัก แม่น้ำโขง แม่น้ำเหือง แม่น้ำเหืองงา บริเวณแนวพรมแดนนับตั้งแต่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย ผ่านจังหวัดพะเยา น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญและอุบลราชธานี มีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จากหนองคายไปถึงเวียงจันทน์ เป็นสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งแรกของไทย มีอุตสาหกรรมช่วยสร้างด้วย มีปัญหาพรมแดนเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมือง การค้าเถียงยาเสพติด การขนส่งสินค้าหนีภาษี แรงงานอพยพ

3. ราชอาณาจักรกัมพูชา เส้นกั้นเขตแดนที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขาบรรทัด ทิวเขาพนมดงรัก คลองด่าน คลองลึก บริเวณแนวพรมแดนนับตั้งแต่ช่องบงก (สามเหลี่ยมมรกต) อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรีและตราด มีสามเหลี่ยมมรกต ประกอบด้วยไทย (จ.อุบลราชธานี) ลาว กัมพูชา ฉนวนไทยอยู่บริเวณ จังหวัดสระแก้วติดกับกัมพูชา โดยไม่มีพรมแดนธรรมชาติ (ภูเขา, แม่น้ำ) ใดๆ กันเลย

4. มาเลเซีย เส้นกั้นเขตแดนที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขาสันกาลาคีรีและแม่น้ำโก-ลก มีแนวพรมแดนสั้นที่สุดติดกับ 4 จังหวัด คือ ยะลา สตูล สงขลา นราธิวาส ปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน คือ ปัญหาชายแดนภาคใต้

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

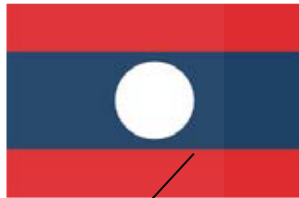
ใบกิจกรรมที่ 3
เรื่อง แนวพรมแดนและอาณาเขต

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูแผนที่แล้วเติมชื่อประเทศเพื่อนบ้านของไทยและแนวเขตแดนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ประเทศ.....

ประเทศ.....

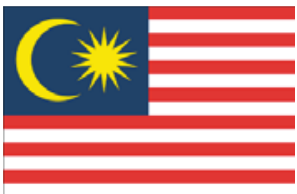

แนวเขตแดน
.....
.....
.....
.....

แนวเขตแดน
.....
.....
.....
.....

ประเทศ.....

ประเทศ.....

แนวเขตแดน
.....
.....
.....
.....

แนวเขตแดน
.....
.....
.....

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3
เรื่อง แนวพรมแดนและอาณาเขต

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูแผนที่แล้วเติมชื่อประเทศเพื่อนบ้านของไทยและแนวเขตแดนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ประเทศ พม่า

ประเทศ ลาว

แนวเขตแดน

- ทิวเขาแดนลาว
- ทิวเขาดนงรังชัย
- ทิวเขาตะนาวศรี
- แม่น้ำสาย แม่น้ำเมย
- แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำรวก แม่น้ำกระบุรี

แนวเขตแดน

- ทิวเขาหลวงพระบาง
- ทิวเขาพนมดงรัก
- แม่น้ำโขง
- แม่น้ำเหือง

ประเทศมาเลเซีย

ประเทศกัมพูชา

แนวเขตแดน

- ทิวเขาสันกาลาศีรี
- แม่น้ำโกลก

แนวเขตแดน

- ทิวเขาบรรทัด
- ทิวเขาพนมดงรัก
- คลองด่าน
- คลองลี้ก

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- 1. ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชียและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 2. ตำแหน่งพิกัดทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยอยู่ระหว่างละติจูดที่ 5 - 20 องศาเหนือ ลองจิจูด 97 - 105 องศาตะวันออก
- 3. ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ลาว พม่า เวียดนาม และมาเลเซีย
- 4. ประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน
- 5. ส่วนที่แคบที่สุดของประเทศไทยมีระยะทาง 10.5 กิโลเมตรอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี
- 6. บริเวณจุดใต้สุดของประเทศไทยวัดที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- 7. ประเทศไทยตั้งอยู่ในซีกโลกตะวันออก
- 8. แม่น้ำโขง-ลก เป็นแม่น้ำสำคัญกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว
- 9. สามเหลี่ยมมรกต ประกอบด้วยประเทศไทย ลาว และกัมพูชา
- 10. เทือกเขาแดนลาว เทือกเขานนทขัยเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เฉลยใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- ✓ 1. ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชียและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ✓ 2. ตำแหน่งพิกัดทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยอยู่ระหว่างละติจูดที่ 5 - 20 องศาเหนือ ลองจิจูด 97 - 105 องศาตะวันออก
- ✗ 3. ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ลาว พม่า เวียดนาม และมาเลเซีย
- ✓ 4. ประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน
- ✗ 5. ส่วนที่แคบที่สุดของประเทศไทยมีระยะทาง 10.5 กิโลเมตรอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี
- ✓ 6. บริเวณจุดใต้สุดของประเทศไทยวัดที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- ✓ 7. ประเทศไทยตั้งอยู่ในซีกโลกตะวันออก
- ✗ 8. แม่น้ำโขง-ลก เป็นแม่น้ำสำคัญกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว
- ✓ 9. สามเหลี่ยมมรกต ประกอบด้วยประเทศไทย ลาว และกัมพูชา
- ✓ 10. เทือกเขาแดนลาว เทือกเขาถนนธงชัยเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

- คำชี้แจง**
1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
1. รูปร่างของประเทศไทยคล้ายกับสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ขวาน
 - ข. หัวช้าง
 - ค. พานพุ่ม
 - ง. รวงข้าว
 2. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย
 - ก. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ข. ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ค. มีพื้นที่บางส่วนของประเทศอยู่ในซีกโลกใต้
 - ง. มีพื้นที่ประเทศอยู่ในซีกโลกตะวันตกทั้งหมด
 3. ส่วนที่แคบที่สุดของประเทศไทยอยู่ในจังหวัดใด
 - ก. ตรัง
 - ข. ภูเก็ต
 - ค. พัทลุง
 - ง. ประจวบคีรีขันธ์
 4. ภาคใดของประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขา
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคเหนือ
 - ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

5. ค่าของลองจิจูดและค่าละติจูดมีความสำคัญอย่างไร
 - ก. ใช้บอกทิศทางของภูมิภาค
 - ข. ใช้บอกอุณหภูมิของภูมิภาค
 - ค. ใช้บอกความสูงต่ำของพื้นที่
 - ง. ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของภูมิภาค
6. แอนนาต้องการเดินทางท่องเที่ยวดินแดนด้ามขวาน แอนนาจะต้องเดินทางไปยังภาคใด
 - ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคตะวันตก
 - ง. ภาคใต้
7. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใดมีประโยชน์ต่อการเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆ
 - ก. แผนที่
 - ข. ลูกโลก
 - ค. ภาพถ่าย
 - ง. กล้องส่องทางไกล
8. ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในภูมิภาคที่เป็นทะเล ข้อใดเด่นชัดที่สุด
 - ก. การทำไร่
 - ข. การทำประมง
 - ค. การปลูกพืชเมืองหนาว
 - ง. การทำโรงงานอุตสาหกรรม
9. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชชนิดใด
 - ก. เงาะ
 - ข. ลำไย
 - ค. กาแฟ
 - ง. มันสำปะหลัง
10. ข้อใดเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือ และมีพื้นที่ติดกับประเทศพม่า
 - ก. ลำปาง
 - ข. ราชบุรี
 - ค. อุตรดิตถ์
 - ง. แม่ฮ่องสอน

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

- คำชี้แจง 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	คะแนนเต็ม	10
1					คะแนนที่ได้	
2					ผลการประเมิน	
3					☐	ดีมาก
4					☐	ดี
5					☐	พอใช้
6					☐	ปรับปรุง
7					ลงชื่อ.....	
8					(.....)	
9					ผู้ประเมิน	
10					วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....	

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนนระหว่าง 9 – 10 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
คะแนนระหว่าง 7 – 8 อยู่ในเกณฑ์ ดี
คะแนนระหว่าง 5 – 6 อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
คะแนนระหว่าง 4 – 0 อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

เฉลย

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

ข้อ 1	ตอบ ก
ข้อ 2	ตอบ ข
ข้อ 3	ตอบ ง
ข้อ 4	ตอบ ค
ข้อ 5	ตอบ ง
ข้อ 6	ตอบ ง
ข้อ 7	ตอบ ก
ข้อ 8	ตอบ ข
ข้อ 9	ตอบ ง
ข้อ 10	ตอบ ง

เก่งจังเลย เด็กดี

ชุดที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทย

บรรณานุกรม

นครรัตน์ โชติพรม และคนอื่นๆ. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ป.5. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, 2551.

วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภูมิศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, 2551.

วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และคนอื่นๆ. สื่อการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้พื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ป.5. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, 2554.

สุคนธ์ ดินธพานนท์. คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้สาระพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, 2555.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ภาคใต้

คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฉบับนี้ เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ประกอบด้วย
 - คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรมฝึก
 - คำแนะนำสำหรับครู
 - คำแนะนำสำหรับนักเรียน
 - ทดสอบก่อนเรียน
 - ใบสาระการเรียนรู้
 - ใบกิจกรรม
 - เฉลยใบกิจกรรม
 - ทดสอบหลังเรียน
3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์ใต้ ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้ ใช้เวลาศึกษา 5 ชั่วโมง
4. วิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้
 - ศึกษาชุดการเรียนรู้อย่างละเอียดและปฏิบัติตามขั้นตอน
 - ก่อนให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูต้องชี้แจงแนะนำวิธีการให้นักเรียนทราบ
 - ในขณะที่นักเรียนทำใบกิจกรรมครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้วบันทึกลงในใบติดตามผลการเรียน

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

คำแนะนำสำหรับครู

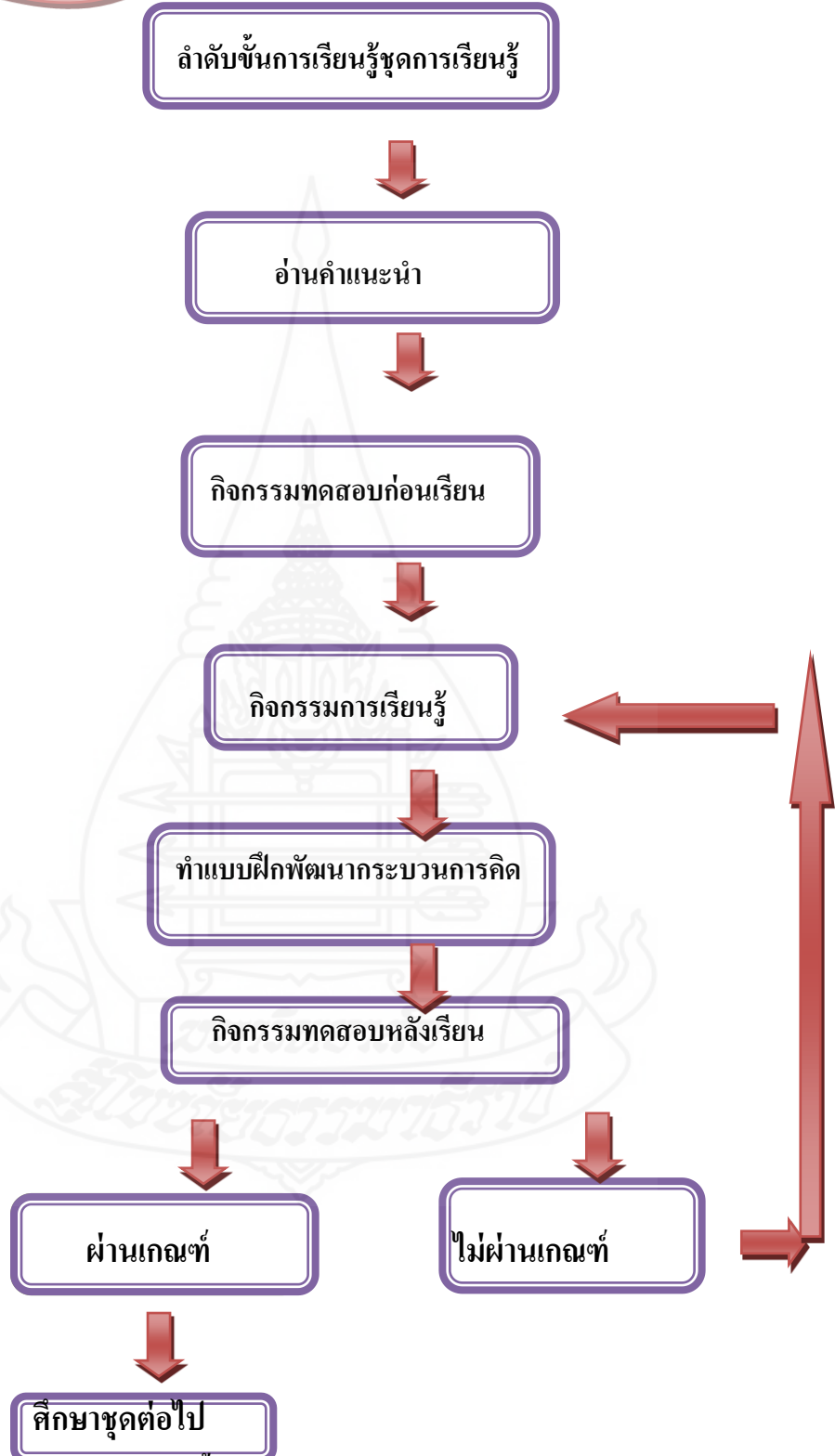
1. ครูควรจัดเตรียมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ใบคำสั่ง ใบสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใบเฉลยแนวคำตอบ ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ ให้ครบถ้วน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ ก่อนนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญให้นักเรียนทราบ
4. แจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนศึกษาและแนะนำวิธีใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ ให้นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง
5. ดำเนินการสอนตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
6. หากมีนักเรียนบางคนเรียนไม่ทัน ครูควรให้คำแนะนำหรืออาจมอบหมายงาน หรือ เอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง
7. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนควรช่วยกันสรุป และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้
8. ครูเฉลยแนวการตอบใบกิจกรรม แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน และบันทึกคะแนน ของนักเรียนแต่ละคนไว้ เพื่อประเมินการพัฒนาและความก้าวหน้า หากนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์
9. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มหรือนั่งเป็นรายบุคคลก็ได้

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ก่อนนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 10 นาที เพื่อประเมินความรู้เดิม
3. ศึกษาชุดการเรียนรู้ จากใบสาระการเรียนรู้ที่ครูจัดเตรียมไว้ด้วยความตั้งใจโดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่ง
4. เมื่อนักเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนทำใบกิจกรรมจากใบกิจกรรมที่ครู จัดเตรียมไว้ให้
5. หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในสาระการเรียนรู้ใดก็ให้กลับไปศึกษาอีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
6. ทำกิจกรรมทดสอบหลังการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
7. ในการปฏิบัติกิจกรรมตามใบกิจกรรม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนขอให้ นักเรียนทำด้วยความตั้งใจและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำ

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

แผนภูมิ แสดงลำดับชั้นการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

สาระสำคัญ

ลักษณะของภูมิลักษณะที่สำคัญในภาคใต้นั้น สามารถหาข้อมูลได้จากแผนที่ แสดงลักษณะทางกายภาพและอาณาเขตของจังหวัดในภาคใต้

มาตรฐาน ส 5.1

เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ส 5.1 ป.5/2 ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภาคใต้ได้

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

สาระการเรียนรู้

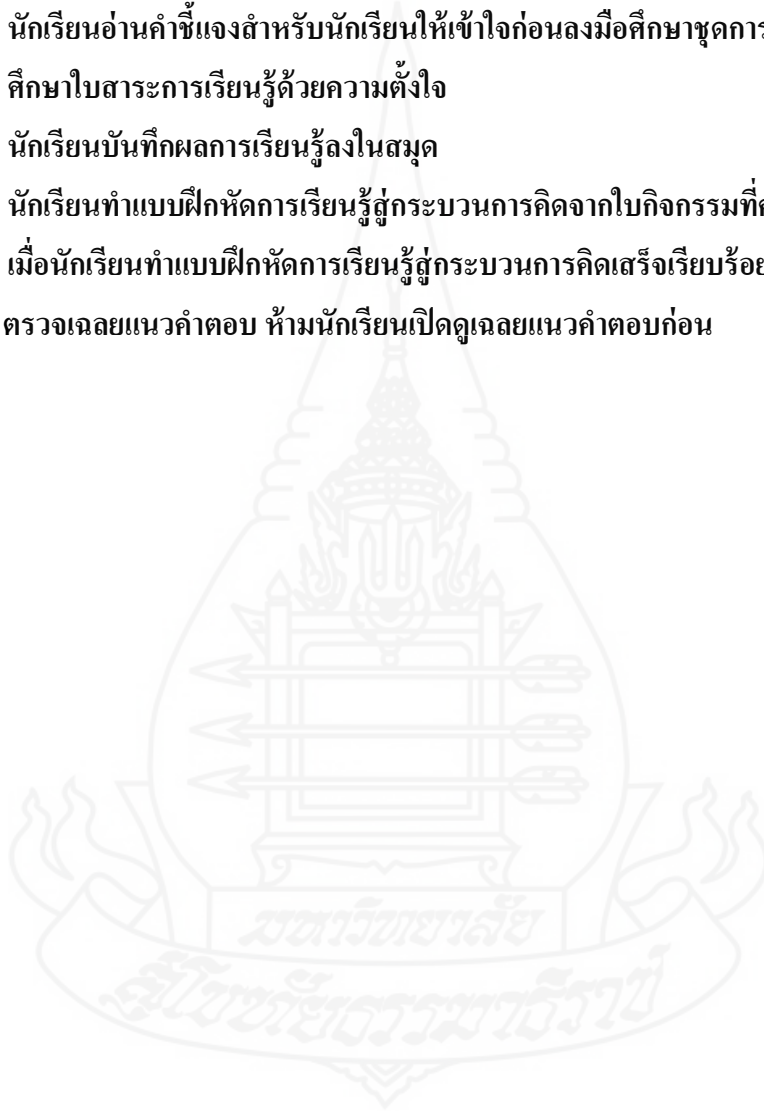
- ภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบคำสั่ง

1. นักเรียนอ่านคำสั่งนี้แรงสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
2. ศึกษาใบสาระการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ลงในสมุด
4. นักเรียนทำแบบฝึกหัดการเรียนรู้สู่กระบวนการคิดจากใบกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
5. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดการเรียนรู้สู่กระบวนการคิดเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียน
ตรวจเฉลยแนวคำตอบ ห้ามนักเรียนเปิดดูเฉลยแนวคำตอบก่อน

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

- คำชี้แจง**
1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
1. จังหวัดใดในภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด
 - ก. ระนอง กระบี่
 - ข. ชุมพร ตรัง
 - ค. ปัตตานี ยะลา
 - ง. นราธิวาส สตูล
 2. จังหวัดใดในภาคใต้ที่ถูกเรียกว่า “เมืองฝนแปด แดดสี่”
 - ก. ระนอง
 - ข. ตรัง
 - ค. นครศรีธรรมราช
 - ง. สงขลา
 3. การทำลายป่าชายเลนจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรใดมากที่สุด
 - ก. น้ำ
 - ข. ดิน
 - ค. สัตว์ป่า
 - ง. สัตว์น้ำ
 4. เกาะสมุยมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชใด
 - ก. มะนาว
 - ข. มะม่วง
 - ค. มะพร้าว
 - ง. มะปราง

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

5. ข้อใดไม่ใช่แหลมที่อยู่ในภาคใต้

- ก. แหลมตะลุมพุก
- ข. แหลมฉบัง
- ค. แหลมโพธิ์
- ง. แหลมสมิหรา

6. ประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาของคนไทยเชื้อสายจีนทางฝั่งทะเลตะวันตกคือประเพณีใด

- ก. ประเพณีลอยเรือ
- ข. ประเพณีกินผัก
- ค. ประเพณีฮารีรายอ
- ง. ประเพณีบุญบั้งไฟ

7. ประเพณีฮารีรายอ ที่เป็นวันออกบวช เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันอะไร

- ก. อีดิลฟิตรี
- ข. อีดิลอัฎฮา
- ค. กวนข้าวอาชูรอ
- ง. ประเพณีสะเดาะเคราะห์

8. ถ้าต้องการท่องเที่ยวชมทะเลที่สวยงาม และดำน้ำดูปะการัง ควรไปท่องเที่ยวจังหวัดใด

- ก. สตูล
- ข. พังงา
- ค. กาญจนบุรี
- ง. นครราชสีมา

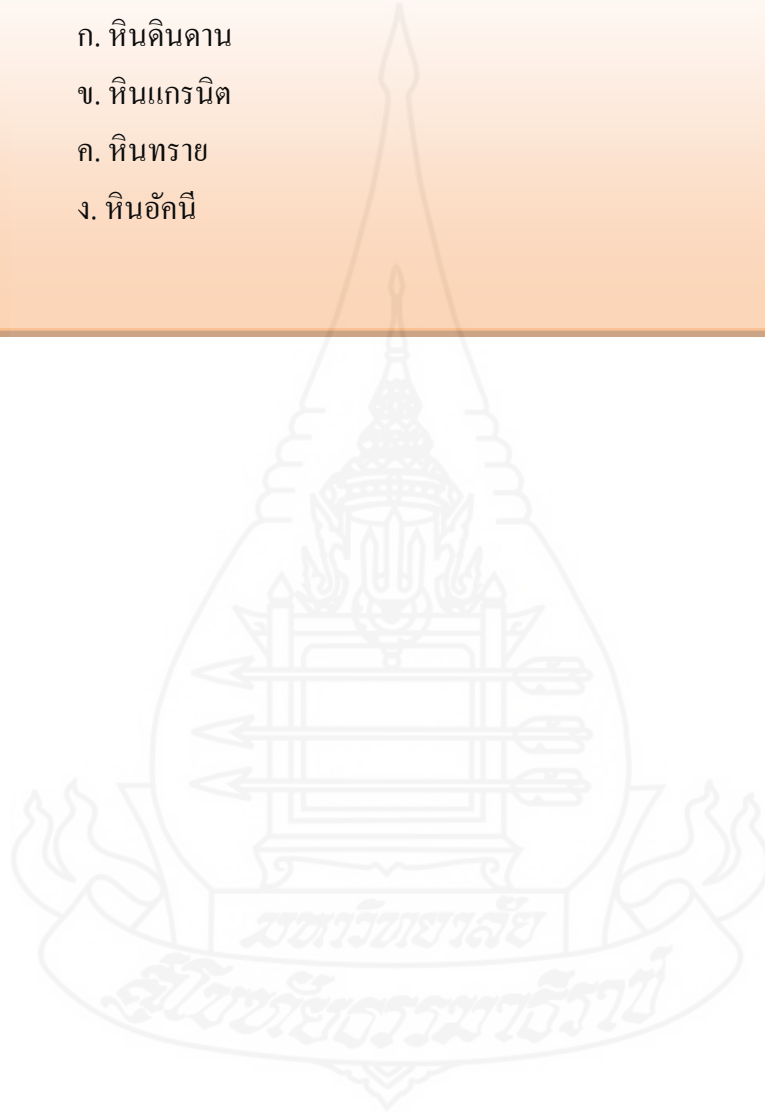
9. คนที่อาศัยบริเวณที่ราบลุ่ม มักจะประกอบอาชีพใดมากที่สุด

- ก. หาของป่า
- ข. ทำนาเกลือ
- ค. ทำเหมืองแร่
- ง. เพาะปลูก

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

10. ทิวเขาสันกาลาศีรี เป็นทิวเขาหินชนิดใด

- ก. หินดินดาน
- ข. หินแกรนิต
- ค. หินทราย
- ง. หินอัคนี

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 2
เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

- คำชี้แจง 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	
1					คะแนนเต็ม 10
2					
3					ผลการประเมิน ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง ลงชื่อ..... (.....) ผู้ประเมิน วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนนระหว่าง 9 – 10 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
 คะแนนระหว่าง 7 – 8 อยู่ในเกณฑ์ ดี
 คะแนนระหว่าง 5 – 6 อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
 คะแนนระหว่าง 4 – 0 อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ข้อ 1 ตอบ ง

ข้อ 2 ตอบ ก

ข้อ 3 ตอบ ง

ข้อ 4 ตอบ ค

ข้อ 5 ตอบ ข

host. store. share. ข้อ 6 ตอบ ข

photobucket ข้อ 7 ตอบ ก

ข้อ 8 ตอบ ข

ข้อ 9 ตอบ ง

ข้อ 10 ตอบ ข

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 1

ที่ตั้งของภาคใต้

ภาคใต้มีพื้นที่ประมาณ 70,715 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 14 จังหวัด แบ่งออกเป็น

- **ภาคใต้ฝั่งตะวันออก** ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส
- **ภาคใต้ฝั่งตะวันตก** ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล

ขอบเขต

ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดินแดนที่อยู่เหนือสุดของภาคคือ อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดต่อกับอ่าวไทย ดินแดนที่อยู่ตะวันออกสุดของภาคคือ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ทิศตะวันตก มีพื้นที่ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย ดินแดนที่อยู่ตะวันตกสุดของภาคคือ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ทิศใต้ มีพื้นที่ติดกับประเทศมาเลเซียที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

แผนที่ภาคใต้

www.google.co.th/search?q

สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม	คำตอบ
1. ให้นักเรียนบอกภาคใต้ฝั่ง ตะวันออกมี จังหวัดอะไรบ้าง
2. ให้นักเรียนบอกภาคใต้ฝั่งตะวันตก มี จังหวัดอะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนบอกขอบเขตทิศต่างๆ ของภาคใต้ให้ถูกต้อง
4. ภาคใต้ประกอบด้วยกี่จังหวัดและมี พื้นที่ประมาณกี่ตารางกิโลเมตร

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

เฉลยแนวการตอบ ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ที่ตั้งและขอบเขตของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม	คำตอบ
1. ให้นักเรียนบอกภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีจังหวัดอะไรบ้าง	ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส
2. ให้นักเรียนบอกภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีจังหวัดอะไรบ้าง	ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล
3. ให้นักเรียนบอกขอบเขตทิศต่างๆของภาคใต้ให้ถูกต้อง	<p>ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ดินแดนที่อยู่เหนือสุดของภาคคือ อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร</p> <p>ทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดต่อกับอ่าวไทย ดินแดนที่อยู่ตะวันออกสุดของภาคคือ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส</p> <p>ทิศตะวันตก มีพื้นที่ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย ดินแดนที่อยู่ตะวันตกสุดของภาคคือ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา</p> <p>ทิศใต้ มีพื้นที่ติดกับประเทศมาเลเซียที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา</p>
4. ภาคใต้ประกอบด้วยกี่จังหวัด และมีพื้นที่ประมาณกี่ตารางกิโลเมตร	14 จังหวัด มีพื้นที่ประมาณ 70,715 ตารางกิโลเมตร

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 2

ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้

ภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรที่มีทะเลขนานอยู่ 2 ด้าน คือ ตะวันออกด้านอ่าวไทย และตะวันตกด้านทะเลอันดามัน จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล ลักษณะภูมิประเทศแบ่งได้ 2 เขต คือ

1. เขตเทือกเขา มีลักษณะการวางตัวในแนวเหนือ - ใต้ เช่น

- เทือกเขาตะนาวศรี เป็นพรมแดนกั้นเขตแดนไทยกับพม่า
- เทือกเขาสันกาลาคีรี เป็นพรมแดนกั้นเขตแดนไทยกับมาเลเซีย
- เทือกเขาภูเก็ต อยู่ทางตะวันตกของภาค
- เทือกเขานครศรีธรรมราช เป็นแกนกลางของภาค

2. เขตที่ราบ ที่ราบในภาคใต้มีลักษณะยาวขนานระหว่างภูเขาและชายฝั่งทะเลแคบ ๆ ซึ่งทางตะวันออกเป็นชายฝั่งแบบยกตัว ส่วนชายฝั่งตะวันตกเป็นแบบยุบตัว

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบกิจกรรมที่ 2
เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรที่มีทะเลขนานอยู่ 2 ด้าน คือ
ตอบ.....
.....

2. จังหวัดใดในภาคใต้ที่ไม่มีพื้นที่ติดกับทะเล
ตอบ.....
.....

3. เทือกเขาใดกั้นเขตแดนประเทศไทยกับมาเลเซีย
ตอบ.....
.....

4. ที่ราบทางภาคใต้มีลักษณะอย่างไรบ้าง
ตอบ.....
.....

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

เฉลย ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรที่มีทะเลขนานอยู่ 2 ด้าน คือ
ตอบ ตะวันออกด้านอ่าวไทย และตะวันตกด้านทะเลอันดามัน

2. จังหวัดใดในภาคใต้ที่ไม่มีพื้นที่ติดกับทะเล
ตอบ จังหวัดยะลา

3. เทือกเขาใดกั้นเขตแดนประเทศไทยกับมาเลเซีย
ตอบ เทือกเขาสันกาลาคีรี

4. ที่ราบทางภาคใต้มีลักษณะอย่างไรบ้าง
ตอบ ชายฝั่งตะวันออกแบบยกตัว ส่วนชายฝั่งตะวันตกเป็นแบบยุบตัว

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 3

แม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้

แม่น้ำของภาคใต้เป็นสายสั้น ๆ เนื่องจากมีพื้นที่น้อย และไหลลงสู่อ่าวไทย เช่น แม่น้ำชุมพร แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำตาปี แม่น้ำสายบุรี ส่วนแม่น้ำโกลกเป็นพรมแดนธรรมชาติที่กั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย ส่วนแม่น้ำปากจั่น กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับพม่า และแม่น้ำตรังไหลลงสู่ทะเลอันดามัน

ภาคใต้มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 1,825 กิโลเมตร แบ่งเป็นชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกตั้งแต่ชุมพรถึงนราธิวาส ยาว 960 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกยาว 865 กิโลเมตร ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ชายฝั่งด้านตะวันออก (ฝั่งอ่าวไทย) เป็นหาดทรายกว้าง เป็นฝั่งทะเลที่มีการยกตัวของพื้นที่ มีสันทรายงอขย มีลากูน ที่เกิดจากสันดอนที่ปิดกั้นทะเลสาบสงขลาจากทะเลภายนอก มีอ่าวขนาดใหญ่ เช่น อ่าวบ้านดอน อ่าวชุมพร อ่าวสวี เป็นต้น

- ชายฝั่งด้านตะวันตก (ฝั่งทะเลอันดามัน) เป็นฝั่งทะเลจมตัว มีชายหาดเว้าแหว่งและเป็นหาดน้ำลึกมีป่าชายเลนขึ้นตามชายฝั่งและมี ชาวากทะเล คือ การยุบจมบริเวณปากแม่น้ำขนาดใหญ่ อ่าวที่สำคัญของฝั่งทะเลตะวันตก ได้แก่ อ่าวระนอง อ่าวพังงา อ่าวกระบี่ อ่าวกันตัง เป็นต้น

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบกิจกรรมที่ 3
เรื่อง แม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

นักเรียนรู้หรือไม่ว่าแม่น้ำของภาคใต้ที่ไหลลงสู่อ่าวไทยมีแม่น้ำ
อะไรบ้างและที่ไหลลงสู่ทะเลอันดามันมีแม่น้ำอะไรบ้าง
ตอบ.....
.....
.....
.....

นักเรียนจงอธิบายชายฝั่งด้านตะวันออกกับชายฝั่งด้านตะวันตก
มีความแตกต่างกันอย่างไร
ตอบ.....
.....
.....
.....

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

เฉลย ใบกิจกรรมที่ 3

เรื่อง แม่น้ำและลักษณะชายฝั่งของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

นักเรียนรู้หรือไม่ว่าแม่น้ำของภาคใต้ที่ไหลลงสู่อ่าวไทยมี
แม่น้ำอะไรบ้างและที่ไหลลงสู่ทะเลอันดามันมีแม่น้ำ
อะไรบ้าง

ตอบ แม่น้ำที่ไหลสู่อ่าวไทย เช่น แม่น้ำชุมพร แม่น้ำปัตตานี
แม่น้ำตาปี แม่น้ำสายบุรี ส่วนแม่น้ำที่ไหลสู่ทะเลอันดามัน

นักเรียนจงอธิบายชายฝั่งด้านตะวันออกกับชายฝั่งด้านตะวันตก มีความแตกต่างกันอย่างไร

ตอบ ชายฝั่งด้านตะวันออก (ฝั่งอ่าวไทย) เป็นหาดทรายกว้าง เป็นฝั่งทะเลที่มีการยกตัวของพื้นที่ มีสันทรายจอย มีลากูน ที่เกิดจากสันดอนที่ปิดกั้นทะเลสาบสงขลาจากทะเลภายนอก มีอ่าวขนาดใหญ่ เช่น อ่าวบ้านดอน ส่วนชายฝั่งด้านตะวันตก(ฝั่งทะเลอันดามัน) เป็นฝั่งทะเลมตัว มีชายหาดเว้าแหว่งและเป็นหาดน้ำลึกมีป่าชายเลนขึ้นตามชายฝั่งและมี ชาวาททะเล คือ การยุบจมบริเวณปากแม่น้ำขนาดใหญ่ อ่าวที่สำคัญของฝั่งทะเลตะวันตก ได้แก่ อ่าวระนอง อ่าวพังงา เป็นต้น

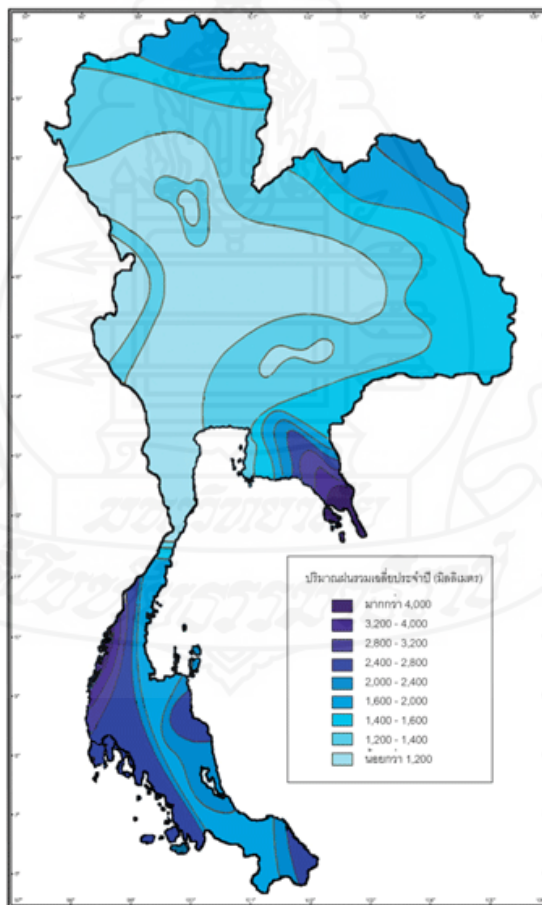

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 4

ลักษณะภูมิอากาศของภาคใต้

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้นแถบมรสุม (Am) คือมีฝนตกชุกสลับกับฤดูแล้งสั้น ๆ ภาคใต้ไม่มีฤดูหนาว เนื่องจากอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ฝนตกชุกตลอดทั้งปี จังหวัดที่มีฝนตกชุกที่สุดคือ ระนอง และจังหวัดที่มีฝนตกน้อยคือ สุราษฎร์ธานี

แผนที่แสดงระดับปริมาณน้ำฝน

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบสาระการเรียนรู้ที่ 5

ทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้

1. ทรัพยากรดิน ภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก ส่วนบริเวณที่ราบลุ่มต่ำ (พรุ) มีน้ำท่วมขังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ส่วนที่ราบลุ่มแม่น้ำใช้ปลูกข้าวและสวนผลไม้ ส่วนดินบริเวณที่สูงเป็นดินเหนียวหรือดินลูกรัง เหมาะในการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน

2. ทรัพยากรน้ำ ภาคใต้มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี แต่มีปัญหาในการขาดแคลนน้ำเนื่องจากมีแม่น้ำสายสั้น ๆ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากการขุดเจาะบ่อบาดาลและได้จากเขื่อนต่าง ๆ ได้แก่ เขื่อนคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา เขื่อนปัตตานี จังหวัดปัตตานี เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่ในภาคใต้เป็นป่าดิบชื้นตามเทือกเขา และป่าชายเลน จังหวัดที่ป่าไม้มากที่สุดคือ สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นป่าแพะ ป่าโคก ขึ้นปะปนกับทุ่งหญ้าสะวันนา ไม้ที่สำคัญของภาคใต้ คือ ไม้เบญจพรรณและ ไม้จากป่าชายเลน

4. ทรัพยากรแร่ธาตุ ภาคใต้มีแร่ธาตุหลายชนิด ดังนี้

- แร่ดีบุก พบมากที่สุดภาคใต้และของประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นแร่ที่ทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุด

- แร่พลวงพบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช
- แร่สังกะสี พบที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทองคำ พบที่อำเภอโม๊ะโตะ จังหวัดนราธิวาสและที่ชุมพร
- แร่ฟลูออไรด์, ยิปซัม, ดินขาว พบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ถ่านหิน พบที่กระบี่และสุราษฎร์ธานี
- น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ พบที่อ่าวไทย

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ใบกิจกรรมที่ 5
เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของทรัพยากรต่างๆในภาคใต้พอเข้าใจ

ทรัพยากรดิน	ทรัพยากรน้ำ	ทรัพยากรป่าไม้	ทรัพยากรแร่ธาตุ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

เฉลย ใบกิจกรรมที่ 5
เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของทรัพยากรต่างๆในภาคใต้พอเข้าใจ

ทรัพยากรดิน	ทรัพยากรน้ำ	ทรัพยากรป่าไม้	ทรัพยากรแร่ธาตุ
<p>ส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก ส่วนบริเวณที่ราบลุ่มต่ำ (พรุ) มีน้ำท่วมขังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ส่วนที่ราบลุ่มแม่น้ำใช้ปลูกข้าวและสวนผลไม้ ส่วนดินบริเวณที่สูงเป็นดินเหนียวหรือดินลูกรังเหมาะในการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน</p>	<p>มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี แต่มีปัญหาในการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำสายสั้น ๆ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากการขุดเจาะบ่อนบาดาลและได้จากเขื่อนต่าง ๆ ได้แก่ เขื่อนคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา เขื่อนปัตตานี จังหวัดปัตตานี เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี</p>	<p>ป่าไม้ส่วนใหญ่ในภาคใต้เป็นป่าดิบชื้นตามเทือกเขา และป่าชายเลน จังหวัดที่ป่าไม้มากที่สุดคือ สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นป่าแพะ ป่าโคก ขึ้นปะปนกับทุ่งหญ้าสะวันนา ไม้ที่สำคัญของภาคใต้ คือ ไม้เบญจ-พรรณและ ไม้จากป่าชายเลน</p>	<p>มีแร่ธาตุหลายชนิด ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - แร่ดีบุก พบมากที่สุด ในภาคใต้และของประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นแร่ที่ทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุด - แร่พลวง พบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช - แร่สังกะสี พบที่จังหวัดนครศรีธรรมราช - ทองคำ พบที่อำเภอโม๊ะโตะ จังหวัดนราธิวาสและที่ชุมพร - แร่ฟลูออไรด์, ยิปซัม, ดินขาว พบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี - ถ่านหิน พบที่กระบี่และสุราษฎร์ธานี

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้

- คำชี้แจง**
1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
1. จังหวัดใดในภาคใต้ที่ถูกเรียกว่า “เมืองฝนแปด แดดสี่”
 - ก. ระนอง
 - ข. ตรัง
 - ค. นครศรีธรรมราช
 - ง. สงขลา
 2. จังหวัดใดในภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด
 - ก. ระนอง กระบี่
 - ข. ชุมพร ตรัง
 - ค. ปัตตานี ยะลา
 - ง. นราธิวาส สตูล
 3. ข้อใดไม่ใช่แหล่งที่อยู่ในภาคใต้
 - ก. แหล่งตะลุมพุก
 - ข. แหล่งฉะบั้ง
 - ค. แหล่งโพธิ์
 - ง. แหล่งสมิหรา
 4. การทำลายป่าชายเลนจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรใดมากที่สุด
 - ก. น้ำ
 - ข. ดิน
 - ค. สัตว์ป่า
 - ง. สัตว์น้ำ

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

5. เกาะสมุขมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชใด

- ก. มะนาว
- ข. มะม่วง
- ค. มะพร้าว
- ง. มะปราง

6. ประเพณีฮีรียายอ ที่เป็นวันออกบวช เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันอะไร

- ก. อีดิลฟีตรี
- ข. อีดิลอัฎฮา
- ค. กวนข้าวอาชูรอ
- ง. ประเพณีสะเดาะเคราะห์

7. ประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาของคนไทยเชื้อสายจีนทางฝั่งทะเลตะวันตกคือประเพณีใด

- ก. ประเพณีลอยเรือ
- ข. ประเพณีกินผัก
- ค. ประเพณีฮีรียายอ
- ง. ประเพณีบุญบั้งไฟ

8. ทิวเขาสันกาลาคีรี เป็นทิวเขาหินชนิดใด

- ก. หินดินดาน
- ข. หินแกรนิต
- ค. หินทราย
- ง. หินอัคนี

9. ถ้าต้องการท่องเที่ยวชมทะเลที่สวยงาม และดำนํ้าดูปะการัง ควรไปท่องเที่ยวจังหวัดใด

- ก. สตูล
- ข. พังงา
- ค. กาญจนบุรี
- ง. นครราชสีมา

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

10. คนที่อาศัยบริเวณที่ราบลุ่ม มักจะประกอบอาชีพใดมากที่สุด

- ก. หางของป่า
- ข. ทำนาเกลือ
- ค. ทำเหมืองแร่
- ง. เพาะปลูก

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

**กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 2
เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคใต้**

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

- คำชี้แจง** 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แล้วทำเครื่องหมาย **x** ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม	10
คะแนนที่ได้	

ผลการประเมิน

ดีมาก

ดี

พอใช้

ปรับปรุง

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนระหว่าง 9 – 10 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

คะแนนระหว่าง 7 – 8 อยู่ในเกณฑ์ ดี

คะแนนระหว่าง 5 – 6 อยู่ในเกณฑ์ พอใช้

คะแนนระหว่าง 4 – 0 อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

ข้อ 1	ตอบ ก
ข้อ 2	ตอบ ง
ข้อ 3	ตอบ ข
ข้อ 4	ตอบ ง
ข้อ 5	ตอบ ค
ข้อ 6	ตอบ ก
ข้อ 7	ตอบ ข
ข้อ 8	ตอบ ข
ข้อ 9	ตอบ ข
ข้อ 10	ตอบ ง

ชุดที่ 2 ภูมิศาสตร์ภาคใต้

บรรณานุกรม

ชวนพิศ ชูรัตน์ และคณะ รวมชุดสาระการเรียนรู้พื้นฐานภูมิศาสตร์ ป.5
กรุงเทพมหานคร เอ็มพันธ์ 2559.

ธีระ นุชเปี่ยม และคณะ หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
2551 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แม็ค 2553.

นิคม สุขมงคล คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5 หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กรุงเทพมหานคร เจริญดีมั่นคงการพิมพ์ ม.ป.ป.

ปิยะ โรจน์ เลี้ยวไพโรจน์ คู่มือสาระการเรียนรู้พื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
กรุงเทพมหานครพัฒนาศึกษา ม.ป.ป.

วิทยา ปานะบุตร คู่มือเสริมทักษะการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ป.5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรุงเทพมหานคร ธนรัช
การพิมพ์ 2553.

วิโรจน์ เอี่ยมเจริญและคณะ หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภูมิศาสตร์ ป.5 กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์ ม.ป.ป.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-	นางสาววันวิสา ค้วงอุ้ย
วัน เดือน ปี เกิด	8 พฤษภาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดพัทลุง
ประวัติการศึกษา	-มัธยมศึกษา โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง -มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหน้าค่าย
ตำแหน่ง	ครู

